

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Հնչակեան Քսան Հերոսներու Նահատակութեան Խորհուրդը՝ Երեկ Ու Այսօր

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը իր 134 հարուստ պատմութեան ընթացքին արձանագրած է անձնագոհութեան ու նուիրումի բազում էջեր՝ Հայ ժողովուրդի ազատագրութեան ու անկախութեան ճանապարհին: Կուսակցութիւնը անցած բազմաթիւ դժուարութիւններու ընդմէջէն, տեսած է հալածանք, բանտ, քարտուրդ ու կախաղան: Սակայն, ՍԴՀԿ-ի նուիրեալները՝ զինուած գաղափարական ամուր հաւատքով ու անկոտորում կամքով դիմագրաւած են ամէն մարտահրաւեր ու յաճախ իրենց կեանքը զոհաբերած են յանուն ազգային վեհ նպատակներու:

1915 թուականի Յունիս 15-ին, Պոլսոյ Պայագիտ հրապարակին վրայ թրջական պետութեան որոշումով կախաղան բարձրացան Հնչակեան Քսան ռահվիրաներ, որոնք փորձած էին կանխել Հայութեան սպառնացող արհաւիրքը ու ծրագրած էրիտասարդ թուրքերու պարագլուխներուն ահաբեկումը՝ առաջը առնելու համար պատրաստուող Յեղասպանութեան:

Քսանները չկարողացան իրագործել իրենց գաղտնի ծրագիրը ու ենթարկուեցան նոյն դաժան ճակատագրին, որ վիճակուեցաւ ամբողջ Հայ ազգին: Քսանները կախաղանի վրայ իրենց արտասանած վերջին խօսքերով մեզի փոխանցեցին պատգամներ, որոնք յաջորդող սերունդներուն համար դարձան ուղեցոյց ու ներշնչման աղբիւր: «Դուք մեր մարմինները կրնաք կախել, բայց մեր գաղափարը ո՛չ», «Վաղը քսան հազարներ պիտի գան մեր ետեւէն, մեր գործը շարունակելու», «Արեւելքի հորիզոնին դուք մօտալուտ պիտի տեսնէք Հայաստանի արեւածագը», ըսին անոնք ու մարգարեացան Հայ ժողովուրդի ապագան:

Այդ օրերէն ասդին Հնչակեանները ոգեշնչուած Քսաններուն պատգամներով, ամէն տարի սփիւռքի տարածքին կ'ոգեկոչեն անոնց նահատակութեան օրը ու կը վերանորոգեն իրենց ուխտը՝ ծառայելու Ազգին ու Հայրենիքին:

Վերջին տարիներուն Քսաններուն դաւանած ընկերվարական ու համամարդկային գաղափարները հասանելի դարձան նաեւ յառաջադէմ թուրք եւ քուրտ երիտասարդութեան: Թուրքիոյ մէջ

Հայաստանի Նախընտրական Արշալը Թեւակոխեց Վճռական Հանգրուան Փաշինեանի Քարոզարշալը Հասաւ Սիւնիք

Հայաստանի արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւններուն մնացած է կարճ ժամանակ: Կիրակի, Յունիս 20-ին ժողովուրդը պիտի ուղղուի քուէատուփ կատարելու համար իր ընտրութիւնը՝ մասնակից 26 կուսակցութիւններու եւ կամ դաշինքներու միջեւ:

Մինչ այդ տեղի կ'ունենայ քարոզչական բաւականին աշխուժ արշալ, որ կ'ընթանայ ազատ պայմաններու տակ, առիթ ընծայելով բոլորին իր խօսքը հասանելի դարձնել քաղաքացիներուն: Միջոցառումը խանգարող երեւոյթ կը մնայ ընդդիմադրութեան կողմէ կաշառք բաժանելու մասին հաղորդումները, որոնք կը ստուգուին իրաւապահ մարմիններուն կողմէ: Այս կապակցութեամբ կան ձերբակալուած թեկնածուներ, որոնք կը փորձէին կաշառքով մոլորեցնել ընտրողներուն:

Հակառակ մասնակիցներու մեծ թիւին, գլխաւոր պայքարը կ'ընթանայ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ երկրի նախկին բռնապետ Ռոպերթ Քոչարեանի միջեւ: Քոչարեանի հանրահաւաքները նուազ բազմամարդ են ու գլխաւորաբար մասնակցութիւն կ'ապահովեն խոշոր գործարարները, որոնք

Սիւնի Փաշինեանի Հանրահաւաքը

իրենց պաշտօնեաններուն կը ստիպեն ներկայ գտնուելու այդ միջոցառումներուն

Ամենէն կազմակերպուած ու մարդաշատ քարոզարշալը կը տանի Փաշինեանի գլխաւորած «Քաղաքացիական Պայմանագիր» իշխող կուսակցութիւնը, որու անդամները կ'այցելեն Հայաստանի տարբեր շրջաններու գիւղերն ու քաղաքները:

Վերջին օրերուն Փաշինեան

Գորիսի մէջ

իր շարասիւնով հասաւ սահմանային Սիւնիքի մարզ, ուր եւս արժանացաւ ժողովրդային մեծ ընդունելութեան՝ հակառակ բոլոր կան-

Պայտըն-Երտողան Հանդիպումին Ցեղասպանութեան Հարցը Չէ Արժարժուած

Միացեալ Նահանգներու նախագահ՝ Ժո Պայտըն յայտարարած է, որ «դրական եւ արդիւնաւէտ» բանակցութիւններ ունեցած է իր թուրք պաշտօնակից Ռեճեփ Էրտողանի հետ: Երկու երկիրներու ղեկավարները քննարկած են հետագայ գործողութիւններուն վերաբերող շարք մը հարցեր:

«Վստահ եմ, որ մենք իրական առաջընթացի կը հասնինք քարտեւերութեանց մէջ», - ըսած է Պայտըն:

Էրտողան Պրիւքսէլի մէջ ՆԱԹՕ-ի գագաթնաժողովի ծիրէն ներս Յունիս 14-ին ԱՄՆ-ի նախագահին հետ իր բանակցութիւնները որակած է որպէս «արդիւնաւէտ եւ անկեղծ»:

Պրիւքսէլ մեկնելէ առաջ թուրքիոյ նախագահը յայտարարած էր որ, Պայտընի հետ պիտի քննարկէ նաեւ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը: Սակայն, հանդիպումի աւարտին մամուլի ասուլիսի ընթացքին պատասխանելով CNN-Turk-ի լրագրողի հարցին, Էրտողան ժպիտով ըսած է. «Փառք Աստուծոյ՝ բանակցութիւններու ընթացքին այդ հարցը չարժարժուեցաւ»:

Հանդիպումէն առաջ Ամերիկեան աղբիւրները յայտնած էին որ, օրակարգի վրայ է նաեւ Հարաբարի հարցը, սակայն այդ մասին առաջժամ որեւէ տեղեկութիւն չէ հաղորդուած:

ՍԴՀԿ Յայտարարութիւնը Ազգային Ժողովի Արտահերթ Ընտրութիւններուն Կապակցութեամբ

Կը մօտենան Հայաստանի համար ամենավճռորոշ արտահերթ ընտրութիւնները:

Ճակատագրական այս օրերուն, երբ դեռ բաց վերջի պէս կը մնայ ռազմագերիներու հարցը, երբ Ատրպէյճան, մասամբ նաեւ օգտուելով մեր ներքին անհամերաշխութենէն, կը սաստկացնէ իր սահմանային ոտնձգութիւնները, երբ Արցախի կարգավիճակի հարցը տակաւին կը մնայ մշուշոտ եւ երբ երկրէն ներս կը տիրէ քաղաքական անառողջ մթնոլորտ, Հայաստանի քաղաքացին յանձնառու կը դառնայ իր քուէ ուժով ընտրելու երկրի ապագան՝ դէպի առաջ կամ վերադարձ նախկինին:

Այդ առումով, մենք աւելի քան վստահ ենք, որ Հայաստանի քաղաքացին պիտի կայացնէ ճիշդ ընտրութիւն եւ յանուն իր ապագայի պիտի Ազգային Ժողով ուղարկէ այն ուժերը, որոնք հետամուտ կ'ըլլան շարունակելու Հայաստանի ժողովրդավարացման, կաշառակերութեան դէմ պայքարի եւ դատաւարական համակարգի բարեփոխումներու գործընթացը, միաժամանակ բացառելով վերադարձը այն ուժերուն, որոնց երկտասնամեայ իշխանութիւնը բնորոշուեցաւ Հոկտեմբեր 27-ով, Մարտ 1-ով, լայնատարած ընտրակեղծիքներով, կաշառակերութեամբ, պետական գանձի կողոպուտով եւ քրեաօլիկարիքի համակարգի ստեղծումով:

Անշուշտ, այս ընտրութիւններով հայրենիքի դիմագրաւած բազում արտաքին եւ ներքին մարտահրաւերները պիտի չվերանան: Ու թէն արտաքին հարցերու առաջացումը կամ լուծումը միայն մեզմէ կախեալ չէ, սակայն Նոյեմբերէն առ այսօր շարունակուող անհանդուրժողականութեան եւ ատելութեան մթնոլորտի առկայութիւնը բացառապէս մեր պատասխանատուութիւնն է:

Հետեւաբար, կոչ կ'ունդենք բոլոր քաղաքական ուժերուն, ինչպիսին ալ ըլլան ընտրութիւններուն արդիւնքները՝ զերծ մնալ իրավիճակը ալ աւելի սրող եւ ապակայունացնող քայլերէ ու գործողութիւններէ, որոնք միայն կը խոչընդոտեն ներքին համերաշխութեան վերականգնումը:

ՍԴՀԿ Կենտրոնական Վարչութիւն
 15 Յունիս, 2021

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Քարոզարշաւին Միացած Քահանաների՝ Ատելութեան Քարոզները

ԳԵՂԱՍ ԱԴԵԱՆ

Civic.am-ն արդէն երրորդ օրն է՝ ապարդիւն փորձում է կապ հաստատել Մայր Աթոռի տեղեկատուական համակարգի տնօրէն Տէր Վահրամ քահանայ Մելիքեանի հետ, եւ մեկնաբանութիւն ստանալ ՀԱԵ-ի որոշ սպասաւորներին՝ քաղաքական գործունէութիւն, իսկ աւելի կոնկրետ՝ հակաքարոզութիւն ծաւալելու վերաբերեալ:

Նախ՝ Տէր Վահրամը չի պատասխանում մեր հեռախօսազանգերին, իսկ տեղեկատուական համակարգի աշխատակիցն էլ նշում է, որ Տէր Վահրամը կա՛մ ընդմիջման է, կա՛մ շատ զբաղուած. եւ հարց է առաջանում, թէ ինչո՞ւ է զբաղուած մամուլի հետ կապ պահանջու համար պատասխանատու անձը:

Նշենք, որ Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ եկեղեցու Գործիքի տարածաշրջանի հոգեւոր հովիւ Տէր Ահարոն քահանայ Մելքումեանը միանալով Ռոբերտ Քոչարեանի «Հայաստան» դաշինքի նախընտրական քարոզարշաւին՝ Յունիսի 8-ին ատելութեան քարոզով համեմուած քաղաքական ելոյթ էր ունեցել, յայտարարելով. «Այս թուրքերը երբ մտան Հայաստան, առաջին յարձակումը եղաւ մեր հաւատքի, ինքնութեան վրայ»: Եւ նկատի ունենալով Նիկոլ Փաշինեանին, նա ասել էր. «Դեռեւս 2017թ-ին, երբ ես ասում էի, որ էս անհայրենիքին պիտի բերեն իշխանութեան, ոչ մէկը չէիք հաւատում, երբ սկսեց քայլեր թիւնքել, ասեցի՝ սկսեց դաւադրութիւնը, երբ հասաւ Երեւան, ես կապուեցի Տոնոյեան Դաւիթի հետ, ասեցի սրա հետեւը կրակ եմ տեսնում,

պարկ յագործէք գլխին, տարեք-կորցրէք, քանի Հայաստանը չի կորցրել»:

Քաղաքագէտ Ստրոպա Սաֆարեանը անդրադառնալով քահանայի յայտարարութեանը, իր ֆէյսպուքեան էջում գրել էր. «Չէ, չէ, ինչ պարկ. մոմի փողը վեկալում ես ու այրում խարոյկի վրայ... Ինկվիզիցիայի աղաթով... Այս ինչ ողորմելիութեան ամպ է կապել երկրիս գլխին...»:

Ժուռնալիստների «Ապարէզ» ակումբի նախագահ Լեւոն Բարսեղեանը տարածելով Տէր Ահարոնի յայտարարութիւնը, գրել էր. «Առաջ, որ ընտրակաշառքով հպատակներին քշում էին տեղամասեր, հոգեւորականները լուռ ու հնազանդ էին, յետոյ ազատագրուեցին: Որոշներն էնքան ազատագրուեցին, որ սկսեցին բռնութեան քարոզ ու ճանապարհային քարտէշ գծել: Աժ նախագահի պաշտօնն ինչ է, որ չեն տալիս այս հոգեւոր հօրը...»:

Քաղաքական վերլուծաբան Յակոբ Բաղալեանն էլ իր էջում եզրակացրել է, թէ ընտրութիւններին մասնակցում է 26 կուսակցութիւն եւ մէկ եկեղեցի՝ ի դէմս ՀԱԵ-ի:

ՀԱԵ-ից Տէր Ահարոնը միակը չէ, որ այս օրերին հոգեւոր գործունէութիւն ծաւալելու փոխարէն զբաղուած է ատելութեան քարոզով եւ Ռոբերտ Քոչարեանի դաշինքի փխուով եւ գործող իշխանութեանը վարկաբեկող յայտարարութիւններ անելով: Երկու օր առաջ Շիրակի Թեմի առաջնորդ Տ. Միքայէլ Արքեպիսկոպոս Աջապահանը Գիւմրիում Նիկոլ Փաշինեանի հրաւիրած նախընտրական հաւաքի ընթացքում ուղիղ

եթերով ցոյց էր տալիս, թէ ինչքան մարդ է հաւաքուել՝ դրանով ակնարկելով, թէ իբր քիչ մարդ է եկել իշխանութեան հաւաքին:

Աջապահանը նաեւ քաղաքական հարցադրոյցներ է տալիս Նիկոլ Փաշինեանի դէմ եւ դրանցից մէկում անդրադառնալով Նիկոլ Փաշինեանի՝ իր տղային բոլոր գերիները դիմաց փոխանակելու պատրաստակամութեանը՝ ասել էր, որ դա ամօթ է եւ հետամնացութիւն:

Իսկ Տէր Շմաւոն քահանայ Դեռնդեանը ռատիոհաղորդման շրջանակներում է զբաղուած իշխանութեանը քննադատելով: Վերջին հաղորդումներից մէկի ընթացքում քահանան ասել էր, թէ Նիկոլ Փաշինեանը աղէտ է եւ պէտք է մարդկանց դա բացատրել:

Դժուար է պատկերացնել, որ կաթոլիկոսը կամ եկեղեցու ղեկավարութիւնը տեղեակ չեն ատելութեան քարոզչութիւնից: Աւելին՝ այսօր տարածած Փաշինեանին ուղղուած դատապարտման մէջ որեւէ խօսք չկայ իրենց քահանաների կողմից ատելութեան եւ քաղաքականութեամբ զբաղուելու մասին: Մի բան յստակ է՝ եկեղեցին այդպիսով աւելի է հեռանում ժողովրդից ու Աստծուց:

Թէ ինչու է Հայ Առաքելական եկեղեցին իր հոգեւոր գործառույթը մոռացած՝ լծուել նախկին իշխանութեան օգտին քարոզչութեանը, թերեւս ակնյայտ է: Հենց Նիկոլ Փաշինեանի իշխանութեան ժամանակ եղան մի շարք աղմկահարուց բացայայտումներ՝ հոգեւոր դասի ղեկավարութեան ապօրինութիւնների մասին, անգամ քրէական գործեր յարուցուեցին: Դրանք հաստատեցին եկեղեցու ղեկավարու-

թեան՝ քրէաօլիգարխիկ համակարգի մաս լինելու իրողութիւնը:

Յիշեցնենք նաեւ, որ մէկ տարի առաջ Նաւասարդ Արքեպիսկոպոս Կճոյեանին ԱԱԾ-ն մեղադրանք առաջադրեց՝ կապուած Կիպրոսի օֆշորային սկանդալի հետ:

Ըստ ԱԱԾ-ի՝ Կճոյեանը 2010 թուականի ամրանն իր հետ քաւորասանիկական յարաբերութիւնների մէջ գտնուող գործարարի հետ նախնական համաձայնութեամբ, խարդախութեամբ՝ իբրեւ Ափրիկէի մայրցամաքում իրեն պատկանող աղամանդի հանքավայրում 12.000.000 ԱՄՆ տոլար գումարի չափով ներդրում կատարելու, արդիւնահանուած աղամանդի հումքը Հայաստանի Հանրապետութիւնում վերամշակելու եւ վաճառքի հանելու մտացածին պատրուակով, շահագրգռել է ՀՀ ձեռնարկատերերից մէկին յիշեալ ներդրումը կատարելու հարցում, այնուհետեւ ձեռք են բերուել վերջինիս ու նրա մերձակորներին պատկանող առանձնապէս խոշոր չափերի՝ 11.442.068.000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժողութեամբ, մի շարք անշարժ գոյքեր եւ գրաւադրուել են պանքերից մէկում: Պանքից ստացել են շուրջ 9 միլիոն ԱՄՆ տոլար եւ 361.500.000 ՀՀ դրամ գումարի չափով վարկային միջոցներ՝ խեղաթիւրելով դրանց ծագման աղբիւրը, տեղաշարժն ու պատկանելութիւնը:

Հայ Առաքելական եկեղեցու ղեկավարութեանը, թերեւս, սարսափեցում է ՀԱԵ-ն հարկային եւ մասքային դաշտ բերելու հեռանկարը:

«Civic.am» կայքէջ

ԱՄՆ-Ը Վերադառնում է եւ Վերադառնում է 15 Հայ Ռազմագերի. Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի դերը

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԼԵԱՆ

Յունիսի 12-ին յայտնի դարձաւ Ատրպէյճանից 15 հայ ռազմագերի վերադարձի մասին, որն ըստ տեղեկութեան, իրականութիւն է դարձել ԱՄՆ ու վրաստանի միջնորդութեամբ: Այդ մասին յայտնել է թէ Ուաշինկթընը եւ թէ Թբիլիսին: Յատկանշական է, որ գերիների վերադարձը տեղի է ունեցել ԱՄՆ պետքարտուղար Ֆրիդայ Ռիքերի ռեզիդենսի այցից կարճ ժամանակ անց: Ռիքերը Յունիսի 6-ին ժամանել էր ռեզիդենս՝ Վրաստան, Ատրպէյճան, Հայաստան: Անշուշտ, 15 հայ ռազմագերի վերադարձը չի լուծում մեր ռազմագերիների խնդիրն ընդհանրապէս, որովհետեւ Ատրպէյճանում պահուում է շատ աւելի մեծ թուով ռազմագերի, մի քանի տասնեակ կամ գուցէ մօտ 200, ըստ տարբեր տուեալների: Պարզ չէ ստույգ թիւը, բայց միեւնոյն ժամանակ պարզ է, որ միայն Խճաբերդից գերեզմանում մեր տղաները մի քանի տասնեակ էին: Միեւնոյն ժամանակ, ողջունելի եւ ուրախալի է անգամ մեր մէկ հայրենակցի վերադարձը, յոյսով, որ տեղի կ'ունենայ նաեւ բոլորի վերադարձ: Յամենայն դէպս, այդպիսի դրուագները վկայում են նաեւ, որ կայ աշխատանքի եւ արդիւնքի հնարաւորութիւն: Միեւնոյն ժամանակ վկայում են նաեւ այն, որ

իրավիճակը գտնուում է բաւականին բարդ քաղաքական-դիւանագիտական շերտերի դաշտում:

ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալի ռեզիդենսի այցի շրջանակում կայ 15 հայ գերիների վերադարձի յաջողութիւնը, որին մասնակցել է նաեւ վրաստանը: Արդեօ՞ք սրանով ԱՄՆ ցոյց է տալիս, որ ունի ռեզիդենսը իրավիճակի կառավարման բաւականին բարձր ներուժ: Այս հանգամանքը ուշադրութեան է արժանի նրանով, որ ղեռնէս Նոյեմբերի 9-ից յետոյ ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալ Ռիքերն էր յայտարարել, որ Նահանգները դիտարկում է կովկասի երեք երկրների հետ աշխատանքի, նրանց միջեւ գործակցութեան ապահովման մօտեցումները, որոնք կ'ապահովեն գործակցութիւնն այդ երկրների ինքնիշխանութեան պահպանումը: Միեւնոյն ժամանակ հարց է առաջանում, թէ ինչպէս են վերաբերելու դրան Ռուսաստանը, Թուրքիան, արդեօ՞ք չեն լինելու «խանդի» տեսարանների, դրանից բխող վտանգներով, երբ Մոսկուան ու Թուրքիան կը փորձեն անել հնարաւորը, որպէսզի թոյլ չտան ԱՄՆ-ին վերադառնալ ռեզիդենս: Իր հերթին, իրավիճակը անկասկած միարժէք չէ այդպիսի բացարձակ հարցադրումների ու եզրահանգումների համար, որովհետեւ միւս կողմից մենք կարող ենք դիտարկել նաեւ թէ Ռուսաս-

տանի, թէ Թուրքիայի՝ ԱՄՆ հետ աշխատելու հնարաւոր մրցակցութիւնը: Յամենայն դէպս այդ իմաստով ուշադրութեան է արժանի նաեւ մէկ այլ իրողութիւն: Օրեր առաջ տեղի ունեցան հեռախօսազրոյցներ՝ ՌԴ նախագահ Պուտինի եւ ԵՊ նախագահ Շարլ Միշելի, ինչպէս նաեւ ՌԴ արտգործնախարար Լաւրովի եւ Գերմանիայի ու Ֆրանսայի արտգործնախարարների միջեւ: Երկու հեռախօսազրոյցների մասին պաշտօնական տեղեկութիւններում էլ նշուում էր, որ կողմերը քննարկել են նաեւ արցախեան հարցը: Միաժամանակ, Ուաշինկթընը յայտարարեց, որ Յունիսի 14-ին տեղի ունենալիք Պայտըն-Էրտողան հանդիպմանը եւս քննարկուելու է արցախեան հարցը:

Յունիսի 16-ին, ինչպէս յայտնի է, լինելու է Պայտըն-Փոլթին հանդիպում, որից առաջ Ուաշինկթընը ազդարարել է, որ Փոլթինին Պայտընը յստակ հասկացնել է տալու, որ ԱՄՆ վերադառնում է: ԱՄՆ վերադարձել է միարժէք, յայտարարել է Ֆրանսայի նախագահ Մաքրոնը Պայտընի հետ հանդիպմանը: Մեզ համար անշուշտ կարեւորագոյն խնդիրն է, որ վերադարձել են գերութեան մէջ գտնուող մեր տղաները, եւ, որ ողջ ու առողջ վերադառնան միւսները, որոնք դեռ այնտեղ են: Այդ խնդիրների լուծ-

Շար.ը էջ 6

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
 ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆԱՍԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
 ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
 ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՂԵԱՆ

MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social
 Democratic Hunchakian Party
 of Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
 Canada \$125.00 (Air Mail)
 Overseas \$250.00 (Air Mail).
 All payments must be made in
 US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
 at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

«Որեւէ Ուժ Պիտի Չկարողանայ Հաւաքել 50 Տոկոսէն Աւելի Չայն»։ Մարուքեան

«Որ ուժը՝ 51 տոկոս հաւաքեց, միւս ուժն ասելու է՝ «կեղծուել էն ընտրութիւնները», ժողովրդին հանելու ա, բերի հրապարակ, ցնցումներ են սկսելու երկրի ներսում, թուրքերն էլ, ժամացոյցին նայելով, սպասում են, տեսնեն դա երբ ա լինելու», - յայտարարեց «Լուսաւոր Հայաստան» կուսակցութեան առաջնորդ Էտմոն Մարուքեան՝ այդուհանդերձ վստահութիւն յայտնելով, որ որեւէ ուժ պիտի չկարողանայ հաւաքել 50 տոկոսէն աւելի ձայն:

«Լուսաւոր Հայաստան» կուսակցութեան առաջնորդ Էտմոն Մարուքեան

Մարուքեանի խօսքով՝ եթէ մտածող, համերաշխութիւն բերող ուժեր մտնեն խորհրդարան, ապա հնարաւոր կ'ըլլայ պարտադրել ազգային համաձայնութեան կառավարութեան ձեւաւորումը: Այս սենարի պարագային, ԼՀԿ-ն ըսած է, իր յաւակնութիւնները մէկ կողմ կը դնէ եւ վարչապետի թեկնածու չառաջադրէր, միեւնոյն ժամանակ կ'ընդունի բոլոր ուժերէն դուրս վարչապետի այն թեկնածուն, որ համազգային հաստատում կ'ունենայ:

«Ի սկզբանէ ասել ենք՝ ոչ մի ուժի չենք միանալու առանձին վերցրած, որ էլ ուժը գայ, էն միւս ուժերին ոչնչացնի: Մենք էլ օրակարգում չկանք, կա՛մ բոլոր ուժերով միանում ենք, երկիրն էս վիճակից հանում ենք, կա՛մ դատեղի չի ունենայ եւ տեղի կ'ունենայ երկրորդ փուլ ընտրութիւններ: Էս է մեր օրակարգը: Ես երէկ տեսայ, որ առաջին նախագահը պէտք է կրտսէլ, բոլորն իշխանութիւն են ունենում: Ըստ էութեան, եկէք էս ձեռով ձեւակերպեմ, եթէ էս օրակարգը յաղթում է, Յունիսի 21-ին ընդդիմութիւն չենք ունենալու», - ըսաւ ԼՀԿ ղեկավարը: Ընդդիմադիր Մարուքեանի

կարծիքով՝ օրհասական իրավիճակի մէջ յայտնուած երկրի մէջ ընդդիմութիւն հարկաւոր չէ՝ գոնէ 3-4 տարի: Ներքին խնդիրները ասուելի են, գտնոնք լուծելու միակ ուղին, ըստ անոր, երկրի ներսը համերաշխութիւն վերականգնելն է:

«Նաեւ ժողովուրդը կը գնահատի էլ ուժերի պահուածքը, թէ ով, ոնց իրեն պահեց էն ժամանակ, երբ որ թշնամին մտել էր Հայաստանի Հանրապետութեան տարածք: Թշնամու՝ Հայաստանի Հանրապետութեան տարածք մտնելն օգտագործում էր իր սեփական շահերը սպասարկելու՝, ձայն հաւաքելու համար, թէ՛ ուղղակի բոլոր իր հարցերը դրել էր մի կողմ՝ կեղտոնացած էր պետական շինարարութեան գործի վրայ: Սրանք կարելու բաներ են, ես վստահ եմ, մարդիկ հետեւում են, մարդիկ գնահատում են էս ամէն ինչը, նայում են՝ ով, ինչ է ասում, չի ասում», - ընդգծեց Մարուքեան:

Ընտրակաշառք Առաջարկելու Եւ Տալու Համար Մեղադրանքներ Առաջադրուած Են

Երեւանի բնակիչ Վ.Վ.-ն Շ.Դ.-ի հետ նախնական համաձայնութեամբ ԱԺ-ի արտահերթ ընտրութիւններուն մասնակցող կուսակցութիւններու դաշինքի օգտին կողմ քուէարկելու համար, նոյն վարչական շրջանի խումբ մը ընտրողներու, Յունիս 3-էն 11-ի ժամանակամիջոցին առաջարկած եւ տուած է տարբեր չափերու կաշառք, հաղորդած է Յատուկ քննչական ծառայութիւնը (ՅՔԾ):

Ըստ նոյն աղբիւրին՝ այս երկու անձերը երէկ՝ Յունիս 14-ին ձերբակալուած են: Անոնց մեղադրանք առաջադրուած է խմբով, նախնական համաձայնութեամբ ընտրողներուն կաշառք առաջարկելու եւ տալու համար: Միջնորդութիւն ներկայացուած է դատարան անոնց նկատմամբ կալանաւորումը որպէս խափանման միջոց ընտրելու համար:

ՅՔԾ-ն յիշեցուցած է, որ այս քրէական գործով եւս մէկ անձ ունի կասկածելի կարգավիճակ, իսկ նախաքննութիւնը կը շարունակուի:

Ընտրակաշառքի ղէպերու առթիւ յարուցուած եւ Յատուկ քննչական ծառայութիւն քննուող 3 քրէական գործերու ծիրէն ներս մեղադրանք առաջադրուած է ընդհանուր առմամբ 5 անձի, որոնցմէ

3-ը կալանաւորուած են: Կասկածելի կարգավիճակ ունի 9 անձ:

Արտահերթ ընտրութիւններու կապակցութեամբ գլխաւոր դատախազութեան ներս ստեղծուած աշխատանքային խումբի կողմէ նախընտրական շրջանի հետ կապուած Յունիս 14-ի տուալներով ստացուած եւ ուսումնասիրուած է ենթադրեալ ընտրական իրաւախախտման վերաբերեալ ընդհանուր 140 հաղորդում եւ անգանգ:

Դատախազութեան հաղորդած են, որ հաղորդումներով ներկայացուած առերեւոյթ յանցաւոր իրաւախախտումներէն 86-ը կը վերաբերին ընտրակաշառք տալուն, 9-ը՝ ընտրական իրաւունք իրագործելու խոչընդոտելուն, 24-ը՝ նախընտրական քարոզչութիւնը խոչընդոտելուն, իսկ 19-ը այլ բնոյթի են:

Նշուած քրէական գործերէն երկուքով 10 անձի առաջադրուած են մեղադրանքներ, որոնցմէ 2-ը հանդիսացած են ընտրութիւններուն մասնակցող քաղաքական տարբեր ուժերու պատգամաւորութեան ցուցակներուն մէջ ընդգրկուած թեկնածուներ, հաղորդած է գլխաւոր դատախազութեան լրատուականը: Նշուածներէն 3 անձի նկատմամբ որպէս խափանման միջոց ընտրուած է կալանաւորումը:

Մայր Աթոռն Արձագանգած Են Փաշինեանի Յայտարարութիւններուն

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինէն արձագանգած են «Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ հասցէին» Հայաստանի վարչապետի պաշտօնակատար՝ Նիկոլ Փաշինեանի հնչեցուցած մեղադրանքներուն:

«Նախընտրական քարոզարշաւի շրջանակներում «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցութեան վարչապետի թեկնածու Նիկոլ Փաշինեանը շարունակում է յանիրաւի մեղադրանքներ հնչեցնել Հայոց Եկեղեցու հասցէին:

Եկեղեցու եւ ազգային-հոգեւոր արժէքների հանդէպ ներկայ իշխանութեան վերաբերմունքը մեր ժողովրդին յայտնի է: Այս համաթեքսթում պէտք է դիտարկել վարչապետի պաշտօնակատարի կողմից Եկեղեցու եւ եկեղեցականների նկատմամբ դրսեւորուած վարքագիծը:

Հայոց Եկեղեցին, հակառակ ամէն տեսակ խոչընդոտի եւ իշ-

խանութիւնների կեցուածքի, շարունակելու է անշեղօրէն իրականացնել հոգեւորկէական եւ ազգապահպան իր առաքելութիւնը հայ ժողովրդի կեանքում», - ըսուած է Մայր Աթոռի տեղեկատուական համակարգի հաղորդագրութեամբ:

Յիշեցնենք, որ Փաշինեան ընտրարշաւի ծիրէն ներս 12 Յունիսին Սեւանի մէջ ելոյթ ունենալով մասնաւորապէս յայտարարած էր, թէ հոգեւորականները ամէն ինչ ըրած են, որ ձախողի լեղափոխութիւնը: «Մեզ ասում են, թէ մենք փորձում ենք վարկաբեկել Հայ Առաքելական Եկեղեցին, աւանդական արժէքները, ո՛չ, այդ արժէքները վարկաբեկում են քոռումփացուած հոգեւորականները: Այսօր Հայ Առաքելական Եկեղեցու կան բազմաթիւ ազնիւ հոգեւորականներ», - ըսած էր վարչապետի պաշտօնակատարը:

Միքայէլ Մինասեանը Կալանաւորելու Որոշում Կայացուած Է

Երեւանի ընդհանուր իրաւասութեան դատարանը բաւարարած է նախաքննական մարմնի միջնորդութիւնը՝ Սերժ Սարգսեանի փեսայ, վատիկանի մօտ ՀՀ նախկին դեսպան՝ Միքայէլ Մինասեանը կալանաւորելու վերաբերեալ: Ilurer.am-ի հարցին ի պատասխան՝ տեղեկութիւնը հաստատեց ՀՀ գլխաւոր դատախազի խորհրդական Գոռ Աբրահամեան:

Պետական Եկամուտներու կոմիտէին ներս յարուցուած քրէական գործով մեղադրեալ Մինասեանի նկատմամբ խափանման միջոց ընտրուած է կալանքը: Յիշեցնենք, որ Մինասեան որպէս մեղադրեալ ներգրաւուած է Պետական եկամուտներու կոմիտէի քննչական վարչութիւնը քննուող քրէական գործի ծիրէն ներս՝ ապօրինի հարստացման, փողերու լուացման եւ յայտարարագրով կեղծ տուեալներ ներկայացնելու համար:

Սերժ Սարգսեանի փեսայ, Միքայէլ Մինասեան

Մինասեան կը գտնուի փախուստի մէջ եւ հոնկէ տեսաերկրներու միջոցաւ պայթար կը մղէ Փաշինեանի դէմ՝ շատ յաճախ տարածելով ապատեղեկատուութիւն:

«Շիրինեան-Պապաճանեան» Դաշինքը Անհրաժեշտութեան Պարագային Պատրաստ Է Դաշինք Կազմել Գործող Իշխանութեան Հետ

«Շիրինեան-Պապաճանեան» ժողովրդավարներու դաշինքը ընտրութիւններէն ետք պատրաստ է դաշինք կազմել գործող իշխանութեան հետ, եթէ անոր անհրաժեշտութիւնը ըլլայ: Դաշինքի ցուցակի առաջին համար Արման Պապաճանեան ըսած է, թէ իրենք այդ քայլին կը դիմեն յանուն պետութեան ու ժողովուրդի շահի:

«Հայաստանի ժողովրդավարական ապագան այլընտրանք չունի, եւ հասնելու համար այդ բոլոր խոստումների իրագործմանը, մենք պատրաստ ենք, ի հարկէ, գործող իշխանութեանը սատար լինել, եթէ անհրաժեշտ է դաշինք կազմել նրանց հետ եւ հասնել մեր պետութեան համար կենսական անհրաժեշտ այն բոլոր խոստումների իրագործմանը, որոնք համարում ենք երկրի համար զոյգբանական», - ըսաւ Պապաճանեան:

«Յանուն Հանրապետութեան» եւ «Քրիստոնեայ-ժողովրդավարական» կուսակցութիւնները միաւոր-

րող դաշինքը փոփոխութիւններ կը խոստանայ բանակէն մինչեւ առողջապահական համակարգ, ընկերային ոլորտ, հաւատացած են, որ ամենակարճ ժամանակամիջոցի մէջ կ'ընդունեն վերացնել երկրին մէջ առկայ աղքատութիւնը: Դաշինքը այսօր՝ Յունիս 11-ին Արարատի մարզ էր:

«Ամօթ է, որ Հայաստանը 21-րդ դարում ունենայ ծայրայեղ աղքատութիւն, կ'անուանենք այն 5 տոկոս, կ'անուանենք այն 10 տոկոս, թէ 20 տոկոս, այսպիսի աշխատասէր ժողովուրդը 30-ամեայ պետականութեան պայմաններում չի կարող ունենալ ծայրայեղ աղքատութիւն», - ըսաւ դաշինքի անդամ Ստեփան Սաֆարեան:

Դաշինքէն Սեդա Սաֆարեանի խօսքով՝ 2018-ը լեղափոխութիւն էր արդարութեան համար, բայց տեսանք՝ արդարութիւնը չվերականգնուեցաւ: Վստահ են՝ ընտրուելու պարագային՝ իրենք կ'ընդունեն վերականգնել արդարութիւնը:

ԼՈՒՐԵՐ

Հայկական Կողմը Պատրաստ է Ատրպեյճանին Տալ Բոլոր Ականապատ Դաշտերու Քարտեզները, Բայց Ոչ Միակողմանի. Փաշինեան

Ռազմագերիները ազատ արձակուելէ ետք կը վերադառնան Հայրենիք

Մի քանի օր առաջ 15 հայ ռազմագերիներ վերադարձան Հայրենիք:

Հայկական կողմը պատրաստ է Ատրպեյճանին տալ բոլոր ականապատ դաշտերու քարտեզները, խօսակցութիւններ վերադարձի մասին՝ այսօր նախընտրական քարոզչութեան ընթացքին յայտարարեց վարչապետի պաշտօնակատար Նիկոլ Փաշինեանը, ընտրողներուն վստահեցնելով թէ քարտեզներու մէկ փոքր մասը միայն յանձնուած է Ատրպեյճանին:

«Մենք դեռ Դեկտեմբերին կառուցողական միջոցառում ստեղծելու համար փոքր-փոքր թուերով տուել ենք այդ քարտեզները: Երբ որ հասկացել ենք, որ իրենք դադարեցնում են գերիների վերադարձը, մենք էլ ենք դադարեցրել, բայց մենք պատրաստ ենք իրենց թիկունքում գտնուող բոլոր ականապատների քարտեզները տալ, բայց մեր հանրութիւնը չի հասկանայ, եթէ մենք այնտեղ գերիներ ունենանք միայնակ: Գերիները ուղղակի միակողմանի վերադարձնենք», - ըստ վարչապետի:

«Մենք իրենց թիկունքում

գտնուող քարտեզները տուել ենք, բայց էլի ոչ թէ փոխանակութեան համար: Երբ որ Միացեալ Նահանգների պետքարտուղարի տեղակալն ասաց՝ դուք պատրաստ էք քայլ անել, եթէ իրենք քայլ անեն, ես ասացի՝ այո, պատրաստ ենք քայլ անել: Ինչ քայլ էք պատրաստ անել, ես ասացի, որ մենք մեր ունեցած քարտեզների մի մասը կը տանք»:

Պաշտօնական Պաքուի հաղորդմամբ՝ հայկական կողմը գերիներու դիմաց Աղզամի մէջ տեղակայուած 97 հազար ականներու քարտեզները տրուած են: Վարչապետի պաշտօնակատարը ընդդիմութեան կողմէ այս առթիւ հնչող մեղադրանքները կը նկատէ շահարկում, օրինակ բերելով Իսրայէլի իշխանութեան քայլը. «1027 մարդու բաց աթոռներում, որ մի գինուորին՝ Գիլատ Ծալիթին, ազատ արձակի, եւ գործարք է տեղի ունենում: 2011 թուականին մի գինուորի դիմաց ազատում են 1027 պահեստիներ, որոնք մի մասին դատապարտել են ահաբեկչութեան համար, իսկ միւս 600-ին՝ գործողութիւնների համար, որոնք արդիւնքում մարդ է գոհուել»:

Լիբանանահայ՝ Վիգէն Իւլճեքճեան Դատապարտուած է 20 Տարուայ Ազատազրկման

Ատրպեյճանի իշխանութիւնները, խախտելով միջազգային իրաւունքի նորմերը, 20 տարուայ ազատազրկման դատապարտած են Շուշիի մերձակայքը գերեզմարուած լիբանանահայ՝ Վիգէն Իւլճեքճեանը: «Արմէնփրէս»-ի հաղորդմամբ, անոր դէմ ներկայացուած էին քանի մը մեղադրանքներ, մասնաւորապէս, ահաբեկչութիւն, կազմակերպուած յանցագործութեան մէջ մասնակցութիւն եւ Ատրպեյճանի

պետական սահմանը ապօրինի հատել:

Լիբանանահայը հինգ տարի պիտի անցընէ բանտ, իսկ մնացած տարիները՝ խստացուած ռեժիմի ուղղիչ հաստատութիւն:

Յիշեցնենք, որ Վիգէն Իւլճեքճեան, ինչպէս նաեւ լիբանանահայ՝ Մարալ Նաճարեան գերեզմարուած էին Նոյեմբեր 9-ին եռակողմ համաձայնագիրը կնքուելէն ետք: Վիգէն Իւլճեքճեան, որպէս թաքսիի

ՀՀ ԱԳՆ Յայտարարութիւնը Թուրքիոյ Եւ Ատրպեյճանի Նախագահներու՝ Արցախի Բռնագրաւուած Տարածքներ Այցելելու Առթիւ

«Որպէս տարածաշրջանային խաղաղութեան եւ անվտանգութեան դէմ ուղղուած ակնյայտ սադրանք՝ խստօրէն դատապարտում ենք Յունիսի 15-ին Թուրքիոյ եւ Ատրպեյճանի նախագահների համատեղ այցելութիւնն Արցախի՝ ներկայումս ատրպեյճանական բռնագրաւման տակ գտնուող հայկական պատմական եւ մշակութային կեդրոն՝ Շուշի քաղաք:

Յատկանշական է, որ այս այցելութեանը նախորդել էր բռնի կերպով տեղահանուած հայկական բնիկ բնակչութեան կրօնական եւ պատմամշակութային ժառանգութեան աւերումը, այդ թւում՝ Արցախի դէմ թուրք-ատրպեյճանական ուժերի կողմից սանձազերծուած պատերազմի ընթացքում եւ դրանից յետոյ թիրախաւորուած Շուշիի Սուրբ Ամենափրկիչ Ղազանչեցոյ մայր տաճարի սրբապղծումը եւ Հայոց ցեղասպանութեան գոհների յիշատակին նուիրուած յուշարձանի ամբողջական ոչնչացումը:

Թուրքիոյ եւ Ատրպեյճանի իշխանութիւնների կողմից իրականացուող նմանատիպ գործողութիւնները, որոնք միտուած են՝ ամրագրելու Արցախի ժողովրդի դէմ ուժի կիրառման հետեւանքները,

ըր, էականօրէն վնասում են տարածաշրջանում կայունութեան հաստատման միջազգային ջանքերին եւ ամբողջովին անընդունելի են: Հայ ժողովրդի հանդէպ թուրք-ատրպեյճանական ցեղասպան սպառնալիքի չեզոքացումը հրամայական է դարձնում արցախահայութեան իրաւունքների վերականգնումը, այդ թւում՝ Արցախի Հանրապետութեան գրաւուած տարածքների ապագրաւումը եւ այդ տարածքներից տեղահանուած ազգաբնակչութեան անվտանգ վերադարձի ապահովումը:

Այս սադրիչ գործողութիւնները յստակօրէն բացայայտում են նաեւ Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի հետ յարաբերութիւնները կարգաւորելու վերաբերեալ պաշտօնական Անքարայի եւ Պաքուի կողմից հնչող յայտարարութիւնների կեղծ եւ ապակողմնորոշող բնույթը:

Մէկ անգամ եւս շեշտում ենք, որ Արցախի դէմ թուրք-ատրպեյճանական վերջին յարձակման հետեւանքները վերացումը պէտք է իրականացուի Լեւոնալի Ղարաբաղի հակամարտութեան համապարփակ կարգաւորման շրջանակներում՝ ԵԱՀԿ ՄԽ համանախագահութեան հովանու ներքոյ»:

ԵՄ-Ը Կոչ Ըրած է Շարունակելու Բանակցութիւնները Մինսքի Խումբի Համանախագահներու Հովանաւորութեամբ

Եւրոպական Միութիւնը ողջունած է Վրաստանի աջակցութեամբ՝ Հայաստանի եւ Ատրպեյճանի գործողութիւնները, որոնք յանգեցուցած են՝ Յունիս 12-ին Ատրպեյճանի կողմէ 15 հայ գերիներու ազատ արձակման եւ Հայաստանի կողմէ ականապատ տարածքներու քարտեզներու փոխանցման: «Արմէնփրէս»-ի հաղորդմամբ, այս մասին յայտարարութիւն տարածած է Եւրոպական միութեան բարձր ներկայացուցիչ Ճոզէփ Պորելը:

«Այս գործողութիւնները կարեւոր մարդասիրական եւ վստահութեան ամրապնդման ուղղուած ժեսթեր են Պաքուի եւ Երեւանի կողմէ, որոնք, յուսանք, նոր ուղի պիտի հարթեն կողմերու միջեւ հետագայ համագործակցութեան, ի վերջոյ, բոլոր հայ պահուող անձերու ազատ արձակման, ինչպէս նաեւ տարածքներու ականապատման բոլոր առկայ քարտեզներու յանձնման համար՝ խուսափելու հետա-

գայ մարդկային գոհերէն»,- նշած է Պորելը:

Ան ընդգծած է, որ Եւրոպական Միութիւնը եւ միջազգային միւս դերակատարները աշխուժօրէն խրախուսած են այս ուղղութեամբ քայլեր ձեռնարկելը եւ յորդորած շարունակել ներգրաւուած երկիրներու միջեւ հետագայ համագործակցութիւնը այդ ուղղութեամբ:

«Մենք կը շարունակենք խթանել հակամարտութեան կայուն եւ անվտանգութեան կարգաւորումը, հնարաւորութեան պարագային իրագործելով կայունացման, յետպատերազմական վերականգնման եւ վստահութեան ամրապնդման ուղղուած միջոցառումներ, ինչպէս նաեւ կը վերահաստատենք մեր կոչը Հայաստանին եւ Ատրպեյճանին՝ վերստին ներգրաւուելու ԵԱՀԿ Մինսքի Խումբի համանախագահներու հովանիի ներքոյ առարկական բանակցութիւններուն», - յայտարարած է ԵՄ-ի բարձր ներկայացուցիչը:

Freedom House-ը Մտահոգուած է Հայաստանեան Զարգացումներով

Freedom House իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնը մտահոգուած է Հայաստանի ընտրական այս շրջանին, քաղաքական գործիչներու կողմէ բռնութեան եւ ատելութեան հռետորաբանութեան ահաբեկչոց կիրառմամբ:

Ինչպէս նշուած է միջազգային հեղինակաւոր կազմակերպութեան դիմատետրեան էջին վրայ հրապարակուած հաղորդագրութեամբ, այդ գործողութիւնները բեւեռաց-

ուածութիւն ու ատելութեան խօսք կը տարածեն Լեւոնալի Ղարաբաղի պատերազմէն յետոյ վերականգնուող ու խորհրդարանական ընտրութիւններուն պատրաստուող երկրի հասարակութեան մէջ:

«Կոչ կ'ընենք բոլոր կողմերուն գերծ մնալու այսպիսի հռետորաբանութեան եւ ընտրական ամբողջ շրջանին հետեւիլ վարքի ժողովրդավարական նորմերուն», - ըսուած է հաղորդագրութեամբ:

վարորդ Նաճարեանը կը տեղափոխէր Բերձոր՝ այնտեղէն իր իրերը վերցնելու:

2021 թուականի մարտին, Մարալ Նաճարեան ազատ արձակուած էր եւ տեղափոխուած Լիբանան:

«Հայաստանը Յաւելեալ Ցնցումներ Չի Կրնար Տանիլ» Ընկ. Ալեքսան Բեռնարեան

Հայաստանի ընտրութիւններուն առթիւ ՄԻՀԿ Կեդրոնական վարչութեան անդամ, լիբանանահայ քաղաքական գործիչ՝ Ալեքսան Բեռնարեան պատասխանած է «Արեւելք» կայքէջի հարցումներուն:

-Ի՞նչ ակնկալիքներ ունիք Հայաստանի մէջ կայանալիք խորհրդարանական յառաջիկայ ընտրութիւններէն նախ եւ առաջ որպէս սփիւռքահայ, հայրենիքի խնդիրներով ապրող հայ եւ նաեւ որպէս կուսակցական գործիչ:

Յառաջիկայ 20 Յունիսին խորհրդարանական ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան մեր ժողովուրդի պատմութեան մէջ արտակարգ պայմաններու տակ: Երկիրը պարտուած է, պատերազմէ նոր ելած, հող կորսնցուցած ենք, հազարաւոր զոհեր ունինք, մէկ տասնեակ հազարէ աւելի վիրաւորներ ունինք, անյայտ թիւով զերիներ եւ այլ ծանր վնասներ կրած ենք: Այս բոլոր ճնշիչ պայմաններուն տակ տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ ընտրութիւնները:

Գալով ընտրութեան ընդհանուր գաղափարին, գիտենք, որ որեւէ ընտրական գործընթաց ընդհանրապէս կը բնութագրուի երեք հանգրուաններով՝ նախընտրական քարոզարշաւի հանգրուանը, ընտրութեան օրը եւ նոր խորհրդարանի կազմաւորումն ու կառավարութեան ծնունդը: Յաճախ առաջին հանգրուանին կարելի կ'ըլլայ մօտաւոր կերպով կանխատեսել եւ քննարկել պատկերացում մը կազմել, մինչեւ իսկ կարելի է պատկերացում կազմել յառաջիկայ կազմուելիք խորհրդարանին եւ կառավարութեան մասին:

Դժբախտաբար, օրերս սկսած քարոզարշաւի հանգրուանին եղած ելույթներուն բովանդակութիւնը, հայերէն լեզուի ցած որակը, անձնական քինախառն եւ վիրաւորական խօսքերը, մինչեւ իսկ զինեալ մենամարտի հրաւերները կը խրտչեցնեն զիս: Տեսնելով այս տիպեր եւ քաղաքակիրթ ժողովուրդի մը անհարիր երեւոյթները եւ առաջնորդութեամբ վերը իմ նշած տրամաբանութեան վրայ, կրնամ ըսել, որ մեծ ակնկալիքներ չունիմ ընտրական ասպարէզ իջած թեկնածուներէն:

Եթէ ընտրական ուժերու ընդհանուր համայնապատկերին նայինք, այնտեղ գլխաւոր ուժերն են՝ «Քաղաքացիական պայմանագիր կուսակցութիւն»ը՝ Փաշինեանի գլխաւորութեամբ, իմ կարծիքով, ասոր կողմէն «Հայաստան» դաշինքը՝ Ռոպերթ Քոչարեանի գլխաւորութեամբ, որուն կրնայ հետեւիլ՝ Արթուր Վանեցեանի գլխաւորութեամբ, որ կը կոչուի «Պատիւ ունեմ», որուն իսկական գլխաւոր ղեկավարողը Սերժ Սարգսեանն է, եւ ասոր կրնայ հետեւիլ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի «Հայ Ազգային Քոնկրէս» կուսակցութիւնը եւ այսօրուայ խորհրդարանին մէջ գոյութիւն ունեցող «Լուսաւոր Հայաստան»ը եւ «Բարգաւաճ Հայաստան»ը, իրենց ղեկավարներով հերթաբար՝ էտմոն Մարուքեան եւ Գագիկ Մառուկեան:

Այս բոլոր ուժերը որ թուարկեցի, իրենց արտաքին ընդհանուր քաղաքականութեամբ կը պատկանին այն խումբին, որ Ռուսաստանը կը համարէ Հայաստանի ռազմավարական դաշնակից: Կրնայ ըլլալ էտմոն Մարուքեանը քիչ մը առանձնացնել միւս ուժերէն, որ աւելի չափաւոր է այս ուղղութեամբ: Այս խումբին դիմաց այսօր ծառայած են մի քանի ուրիշ ուժեր, որոնք արեւմտամէտ կուսակցութիւններն են: Արեւմտամէտ ուժերու ներկայացուցիչներն են՝ Հանրապետութիւն կուսակցութիւնը՝ Արամ Սարգսեանի գլխաւորութեամբ, Շիրինեան-Պապաճանեան «Ժողովրդավարական դաշինք»ը եւ «Ազգային Ժողովրդավարական բեւեռ»ը:

Հիմա, գալով բուն հարցումին, եթէ ինծի կը հարցնէք իմ ակնկալութիւններս ինչ են, ձիշդն ասած, ես այս բոլորին մէջ իմ ակնկալութիւններս բաւարարող ոչ մէկ ուժ կը տեսնեմ:

Եթէ իշխանութեան պիտի գայ Քոչարեանը՝ իր խումբով, մենք գիտենք, որ Քոչարեանը կը պատկանի այդ հին իշխանութեան, որ Հայաստանը հասցուց այստեղ, որուն վզին եւս կը բարդանայ այս պատերազմին պատասխանատուութեան որոշ մասը, նաեւ բոլորս գիտենք Քոչարեանի իշխանութեան ժամանակաշրջանին տեղի ունեցած քաղաքական սպանութիւնները, փտածութիւնը՝ արեւելահայերէնով ըսած «քորուփցիան», եւ մնացեալ մանրամասնութիւնները: Նոյն կարելի է ըսել Սերժ Սարգսեանի ժամանակահատուածին մասին, բայց այս պարագային ի հարկէ քաղաքական դաշտը շատ աւելի բարենպաստ էր, սակայն փտածութիւնը գլուխը առած գացած էր: Այսինքն, փտածութեան իմաստով, հիները՝ ըլլայ Սերժ Սարգսեանը, Ռոպերթ Քոչարեանը եւ ինչու չէ նաեւ, Լեւոն Տէր Պետրոսեանը, Հայաստանին փրկութիւն չեն կրնար բերել: Գալով Նիկոլ Փաշինեանին, ան իր երեք տարուայ իշխանութեան ժամանակահատուածին իր տուած խոստումները չկրցաւ կատարել, այո՛, կարելի է ըսել որ մասնակի յաջողութիւններ ունեցաւ՝ կաշառակերութիւնը զսպել եւ այլն, բայց անդին չկրցաւ կառուցել ամուր պետութիւն մը, չկրցաւ

երկրի արտաքին քաղաքականութիւնը ճիշդ տնօրինել եւ, վերջ ի վերջոյ, պատերազմ պարտուած վարչապետ մըն է: Եւ գալով վերջին խմբակին, որ արեւմտամէտ խմբակն է, այս խմբակը ոչ միայն ռազմավարական դաշնակից չի նկատեր, այլ նաեւ կը նկատէ Հայաստանին թշնամի երկիր կը համարէ Ռուսաստանը: Անոնք նաեւ Հայաստանի բոլոր դժբախտութիւնները կը վերագրեն Ռուսաստանին եւ Ռուսաստան-Թուրքիա փոխյարաբերութիւններուն, եւ կը գտնեն, որ մեր պատերազմին պարտուելու պատճառը Ռուսաստան-Թուրքիա գործակցութիւնն է, եւ բնականաբար կը մերժեն բոլորին՝ Նիկոլ Փաշինեանին եւ մնացած բոլոր ուժերուն:

Վերագառնալով իմ ակնկալիքներուս, ես կը կարծիք որ այս ընտրութիւնները մեր երկիրը լրիւ ուրիշ տեղ պիտի տանին, պիտի ծնի այնպիսի երրորդ հոսանք մը, որ պիտի կարողանայ միջին եզր մը գտնել, յստակ ծրագրեր ունենալ, սակայն այդպէս չեղաւ:

Երբ կը նայիմ եւ կը լսեմ

Փաշինեանի Քարոզարշաւը Հասաւ Սիւնիք

Շարունակուած էջ 1-էն

խտեսուածներուն: Ան այցելեց Կապան, Քաջարան, Մեղրի, Սիսեան, Գորիս եւ այլ բնակավայրեր:

«Կը կտրենք Սիւնիքը մնացած Հայաստանից հակադրելու փորձ ընող ամեն մէկ ձեռք»

Սիսեանի մէջ Նիկոլ Փաշինեանի ելույթը սկսաւ ընդդիմադիր քաղաքացիները լիջելով՝ առանց անուններ հնչեցնելու:

Ձեռքին կրկին պողպատեայ մանտաթը խորհրդանշող եռագոյնով մոլորճնը, ան սպառնաց եւ դարձաւ Սիսեանի համայնքապետարանի ուղղութեամբ: «Մենք շատ տեղերից, ներառեալ այստեղից այ սրանով հանելու ենք էդ ժանգոտած մեխերին, տարբեր քաղաքապետարաններում ծուարած դուրսպրծուկներին»:

Սիսեանի, Գորիսի, Կապանի քաղաքապետները ամիսներ առաջ պահանջած էին Փաշինեանի հրաժարականը, իսկ անոնց համակիրները երկու անգամ խոչընդոտած էին Փաշինեանի այցը Սիւնիք: Արտահերթին ընդդիմադիր քաղաքապետները կը մասնակցին Ռոպերթ Քոչարեանի առաջնորդած

քաղաքական ուժերուն ելույթները, որեւէ մէկը չեմ տեսներ այդ ակնկալիքներուն համապատասխանող:

Յաճախ ինծի կը հարցնեն, - լաւ, քու նախընտրանքդ ո՞վ է, ինչպիսի տիպար մը կ'ուզես տեսնել, - ես այստեղ պարզապէս որպէս օրինակ պիտի ըսեմ՝ Հայաստանի ղեկավար ողբացեալ Կարէն Տէմիրճեանի մակարդակին ղեկավար մը. այնպիսի ղեկավար մը, որ կարողանայ առաջնորդ ըլլալ, որ կարողանայ երկիրը այս ճգնաժամէն դուրս բերել, որ յստակ տեսլական մը ունենայ ապագայի, որ երբ որ խօսի, ժողովուրդին վստահութիւնը գրաւէ: Իմ անձնական կարծիքս այն է, որ այսօր ասպարէզ իջած ուժերը բոլորն ալ փորձուած են, բոլորն ալ իրենց հերթին շատ ժխտական կողմեր ցոյց տուած են, սակայն ի վերջոյ որոշողը մեր հայրենաբնակ ժողովուրդն է, մեր հայրենաբնակ ժողովուրդը ինքն է որ պիտի կողմնորոշուի եւ ինքն է որ պիտի ընտրէ յաջորդ խորհրդարանը:

Աւարտին, ես կը ցանկամ, որ բոլոր ուժերէն խորհրդարան մը կազմուի, ուր իշխանութիւն ըլլայ եւ ընդդիմութիւն, բայց ընդդիմութիւնը ըլլայ այնքան մը ուժեղ, որ իշխանութիւնը տասը եւ չափէ մէկ գործէ: Այսինքն ըլլայ այնպիսի ընդդիմութիւն մը, որ կարողանայ լաւ վերահսկել իշխանութիւններուն գործը: Ի վերջոյ մեր երկիրը, մեր պետութիւնը յաւելեալ ցնցումներ չի տանիր, իր առջեւ ունի շատ ծառայած խնդիրներ՝ գերիներու հարց, սահմաններու խնդիր, Ղարաբաղի չլուծուած հարց: Այսինքն, գալիք իշխանութիւնը այնպիսի լուրջ իշխանութիւն մը պէտք է ըլլայ, որ մեր ժողովուրդի այս անկիւնադարձային եւ շատ դժուար ժամանակահատուածին կարողանայ այս ալեկոծ ծովուն մէջէն նաւարկել եւ Հայրենիքի նաւը խաղաղ ափեր հասցնել:

Ժողովրդավարութիւն Թե՛ Մենատիրութիւն

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ

Մեր այս խորհրդածուծութիւնները կարելի էր նաեւ խորագրել «Փաղափարամարտ թէ՛ Մենամարտ», մեկնելով Ռոպերթ Քոչարեանի այն առաջարկէն, որ փոխան բանավէճի, մենամարտի կը հրաւիրէր Նիկոլ Փաշինեանին: Այս առաջարկին ընդմէջէն ի յայտ կու գայ 30-ամեայ անկախ Հայաստանի պետականութեան անկայունութիւնն ու խոցելիութիւնը, ուր փոխանակ ժողովրդավարութեան եւ օրէնքի գերակայութեան սկզբունքներուն կիրառումով մեր հարցերը լուծելու, կը գերադասուի մենատիրական քմահաճ մտեցումը: Մեր համոզումով՝ առաջինին պարագային միայն կարելի կ'ըլլայ լաւագոյնս արժեւորել մեր համազգային ներուժը, մինչ երկրորդի պարագային կարելի կ'ըլլայ մենատիրութեան եւ անհատ օլիգարխներու քմահաճութիւնը: Առաջինը կը նպաստէ պետական հիմնարկներու ամրակայման, մինչ երկրորդը կը խախտէ անոնց հիմքերը: Առաջինը կը նպաստէ պետականութեան երկարաժամկէտ շահերու ամրապնդման, մինչ երկրորդը կը նպաստէ անհատներու անմիջական շահերուն, որոնք կրնան հարիւր չըլլալ երկրի շահերուն: Հոսկէ մեկնելով յստակ կը դառնայ, որ անոնք որոնք դէմ են հրապարակային բանավէճերու եւ քննարկումներու կայացման, դէմ են երկրէն ներս ժողովրդավարութեան զարգացման:

Աշխարհի պատմութիւնը լիքն է պետութիւններու օրինակներով, մեծ թէ փոքր, որոնք շարաշար տուժած են մենատիրական իշխանութիւններէն, որովհետեւ ժողովուրդի լայն խաւերը հեռու մնացած են երկրի ընդհանրական շահերուն նպաստելու գործընթացէն: Երբ առիթը ներկայացած է իրենց, բերելու իրենց ներդրումը, ընդօ-

րինակելով մենաշնորհեալ դասակարգի վարքը, իրենք ալ աւելի հակամէտ եղած են կողոպուտի, քան՝ կառուցումի: Փաստացի տուեալ է, որ երբ որեւէ երկրի քաղաքացիներ կ'առաջնորդուին միայն իրենց անհատական անմիջական շահերով, այդ երկիրը դատապարտուած կ'ըլլայ փլուզման: Արդի պատմութեան մեծագոյն օրինակներէն մին Սովետական Միութեան փլուզումն էր: Բայց դժբախտաբար տակաւին կան դեկավրներ, որոնք չհասկնալ ձեւանալով այս իրողութիւնը, կը յամարին ընթանալ նոյն ճամբով: Եւ ինքզինք Հայաստանի «միակ տղամարդը» համարող Ռոպերթ Քոչարեանը ասոնց լաւագոյն օրինակն է: Արագ ակնարկ մը իր իշխանութեան տասը տարիներուն վրայ բաւարար է տեսնելու համար այն ահաւոր վնասը, որ ան հասցուց մեր պետականութեան, սկսած սահմանադրական խախտումներէն ու ընտրակեղծիքներէն, անցնելով երկրի ռազմավարական արժէք ներկայացնող հիմնարկներուն օտարին յատկացումով, երկրի հարստութեան յափշտակմամբ՝ իր եւ իր շրջապատի հարստացումով, հասնելու համար իր ընդիմախօսներուն տէնօրին՝ Հոկտեմբեր 27 եւ Մարտ 1: Մեզի համար զարմանալին այն է, որ տակաւին կան մարդիկ, որոնք թիկունք կը կանգնին իրեն, անտեսելով այս իրականութիւնները: Մեր կարծիքով, Ռոպերթ Քոչարեան կը փորձէ իր կողոպտածին մէկ մասը ծախսելով մտնել Խորհրդարան, պարզապէս ապահովելու համար տարիներու իր կողոպուտը: Որովհետեւ ան շատ լաւ կը գիտակցի, որ օրէնքի գերակայութեամբ առաջնորդուող ժողովրդավար Հայաստանի մէջ ինք ենթակայ պիտի դառնայ դատապարտման, ազատագրկման եւ իր կողոպտած հարստութեան պետական գանձ վերադարձին: Հետե-

ւաբար, իր մուտքը խորհրդարան աւելի խոցելի պիտի դարձնէ մեր պետականութիւնը:

Անոնք որոնք մեր կրած պարտութեան պատասխանատուութիւնը ամբողջութեամբ կը վերագրեն Նիկոլ Փաշինեանին ու Թաւաշեայ յեղափոխութեան, պարզապէս կը խեղաթիւրեն իրականութիւնները եւ արգելք կ'ըլլան ժողովրդավար պետութեան մը կայացման գործընթացին, որ անհրաժեշտութիւն է, եթէ պիտի գոյատեւէ մեր պետականութիւնը: Անոնք որոնք կը ծածկեն իրականութիւնները եւ չեն նպաստեր մեր պարտութեան իսկական պատճառներուն բացայայտման, կը նշանակէ, որ անոնք նախանձախնդիր չեն Հայաստանի հզօրացման այլ միայն իրենց անձնական շահերու հետապնդման: Ռոպերթ Քոչարեան, Սերժ Սարգսեան եւ իրենց համախոհները չեն կրնար նպաստել Հայաստանի ժողովրդավարացման եւ հետեւաբար միայն կրնան վնասել այդ գործընթացին, ինչպէս կը վկայէ իրենց իշխանութեան քսանամեակը: Բոլորս պէտք է գիտակցինք այս իրականութեան եւ ըստ այնմ թիկունք կանգնինք այն ուժերուն, որոնք կրնան նպաստել Հայաստանի ժողովրդավարացման:

Դժբախտաբար, երբ կը նայինք ընտրութիւններուն մասնակցութեան գրանցում ստացած 22 կուսակցութիւններուն եւ 4 դաշինքներուն վրայ, չենք յուսադրուիր դրական ելքով: Ըստ վերջին հարցախօսքերուն, 26-ին հազիւ 10-ն կրնան հատել քուէարկողներու 1 տոկոսի սահմանը եւ ասոնցմէ միայն 2-ը կրնան հատել 5 տոկոսի սահմանը: 26-ին 10-ն ազգայնական համարում ունին, 6-ը շեշտուած ռուսամէտ են, 7-ը շեշտուած արեւմտամէտ: Աւելի քան 10-ն կեղծոյնի կուսակցութիւն կը համարուին, մինչ 5-ը աջակողմեան են, իսկ 2-ը ձախակողմեան: Այս բոլորէն մէկ բան յստակ կը դառնայ՝ անձնական միտումներու եւ շահերու վերադասութիւնը, ի հեռու գաղափարի շուրջ համախմբուածութեան եւ ազգային շահին: Եթէ այս 26-ն իսկապէս հետամուտ ըլլային մեր ազգային շահերու հետապնդման, ապա պիտի համախմբուէին գաղափարներու հիման վրայ եւ պայքարը պիտի ընթանար առաւելագոյնը 3-4 հիմ-

նական կուսակցութիւններու միջեւ:

Այս իրավիճակին վրայ պէտք է զարմանալ, նկատի առած, որ հայր աւելի եսասէր է, քան՝ ազգասէր: Եւ այս է մեր շատ մը դժբախտութեանց աղբիւրը: Երեւութապէս ազգասէր ենք, բայց իրականութեան մէջ եսասէր: Ամէն մէկ հայ ինքզինք կը նկատէ իր հայրենակիցէն աւելի ազգասէր եւ պատրաստ է համայն հայութեան անունէն խօսելու, կշտամբելու եւ հաշիւ պահանջելու հայրենակիցէն որեւէ խօսքի կամ արարքի կապակցութեամբ, հոգ չէ թէ ինք ալ նոյնանման խօսք կամ արարք ընողն է: Գերանի եւ շուրի առակը անընդհատ կը կրկնուի: Ու կլանուած ըլլալով մանրամասնութիւններով, կամայ թէ ակամայ, մեծ պատկերը կը վրիպի մեր տեսողութիւնէն: Չէ՞նք գիտակցիր, որ ինքնախաբէնութիւն է այս վարքը, որ որքան փորձենք ծածկել պոռոտախօսութեամբ, այնքան աւելի կը խրինք տիրդի մէջ:

Չարանալին մեր յարատեւումն է պատմութեան թատերաբեմին վրայ, հակառակ այս կործանիչ մտայնութեան: Շատ հաւանաբար այդ կը պարտինք «եւք ու ճար» չմնացած ժամանակներուն «խենթ» երու գտած հնարին: Բայց ինչո՞ւ սպասել եւ ապաւինիլ «խենթ» երու գալուստին, երբ կարելի է ժողովրդային լարումով խուսափիլ «եւք ու ճար» չմնալու վիճակին մէջ իյնալ: Այդ ժողովրդային լարումը կը ստացուի միայն ժողովրդավար հասարակարգերու մէջ եւ ոչ թէ մենատիրական: Անոնք որոնք կը կարծեն, որ մեր փրկութեան համար «մեզի Սթալին մը պէտք է», անոնք շարաշար կը սխալին: Այդպէս մտածողներ կը մոռնան այն հանձարներն ու տաղանդները, որոնք զոհ գացին սթալինեան բռնապետութեան: Բռնապետը իրեն հլու հնազանդ ստրուկներ կ'ուզէ եւ ոչ թէ իր հետ բանավիճողներ եւ տարբեր կարծիքներ արտայայտողներ: Մեր փրկութիւնը կու գայ երբ իրապէս կը գիտակցինք, կ'ըմբռնենք եւ կը գործադրենք սթալինեան բռնապետութեան զոհերէն՝ Չարենցի «հաւաքական ուժ»ի պատգամը, որ կ'իրագործուի ժողովրդավար հասարակարգի մէջ եւ ոչ թէ մենատիրական:

ԱՄՆ-Ը Վերադառնում է

Շարունակուած էջ 2-էն

ման գործում սակայն ԱՄՆ վերադարձը կարող է ունենալ հական նշանակութիւն, բազմազանեցնելով ռեզիտնալ խաղն ու Հայաստանին թոյլ տալով աւելի ճկուն լինել քաղաքական գործընթացում, ինչը հապէս սահմանափակում է ռեզիտնը ռուս-թուրքական ձեւաչափի գերակայութեանը յանձնելու դէպքում: Երեւանը գերիների վերադարձի համար շնորհակալութիւն է յայտնել Միւսկի խմբի բոլոր երեք համանախագահ երկրների նախագահներին, Եւրամիութեան ղեկավարներին, Վրաստանին, որոնք աշխատանքի արդիւնքում հնարաւոր եղաւ վերադարձը: Իհարկէ, Երեւանը ըստ տեղեկութեան դրա դիմաց տրամադրել է նաեւ ականապատ քարտէզներ, սակայն այս հանգամանքը պէտք է դիտարկել բնականոն, որքան էլ անշուշտ մեզ համար իմպերատիւ է մեր տղաների վերադարձը եւ դա

պէտք է լինեն առնուազն Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ յայտարարութեան, եւ ընդհանրապէս մարդասիրական միջազգային նորմերի աներկբայ պահանջ: Կայ իրողութիւն եւ այդ իրողութեան շրջանակում հրամայականը մեր տղաների վերադարձ ապահովելն է: Միաժամանակ, յատկանշական է, որ թէկուզ այդ փոխանակման տրամաբանութեան մէջ, բայց գերիների վերադարձը տեղի է ունեցել այսօր եւ հնարաւոր չէ երէկ: Ըստ այդմ, կարող ենք հարց տալ, թէ ինչու: Դա էլ իր հերթին խօսում է այն մասին, որ այդուհանդերձ տեղի է ունենում մաքրապէս քաղաքական գործընթաց դրանում ներգրաւուած բոլոր կողմերի միջեւ: Առաւել եւս, որ գուտ քարտէզների առումով պարզ չէ, թէ ինչ քարտէզներ են տրուել, ինչ հատուածներ, որքանով են դրանք ներկայումս ուղիղ առնչուած հայկական անվտանգային համակարգի հետ: «ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
(626) 797-7680

Pashinyan Calls for Clear Mandate in June 20 Snap Parliamentary Election

YEREVAN -- Prime Minister Nikol Pashinyan has urged voters to give him and his party a mandate to continue to rule Armenia with a more firm hand.

Campaigning in his native Tavush province, Pashinyan again said that the upcoming general elections must end the “velvet revolution” that brought him to power in 2018 and mark the beginning of a “steel revolution” involving tougher methods of governance.

“What does the steel revolution

mean?” he said during a campaign rally. “It means strengthening institutions of law enforcement, it means a dictatorship of the law, and we will go down that path with your mandate.”

“With the steel mandate we will take out all rusty nails, including in here Ararat [province.]” the premier told on Monday supporters rallying in Masis, a small town just south of Yerevan.

Pashinyan similarly asked Armenians last week to not just reelect him

Continued on page 4

Philip Reeker: Troops Must Pull Back on the Borders and All Prisoners, All Detainees Must be Freed and Returned Home

YEREVAN — Philip Reeker, the acting assistant secretary of state for European and Eurasian affairs, arrived in the Armenian capital late on Wednesday from Baku where he met with President Ilham Aliyev and other Azerbaijani officials.

In Yerevan he held a meeting with Prime Minister Nikol Pashinyan on Thursday. Welcoming the high-ranking US diplomat, Pashinyan said Reeker’s visit was a good opportunity to discuss the U.S.-Armenian agenda and prospects of bilateral relations.

Pashinyan used the opportunity to thank President Joe Biden for the official recognition and condemnation of the Armenian Genocide saying this will contribute to maintaining stability and security in the region.

Pashinyan noted that the recognition and condemnation of the Armenian Genocide was an important factor in the regional security, since the security challenges of the Armenian people have not changed over the past 100 years. He said the 44-day war against Artsakh

Continued on page 3

Armenian MFA Strongly Condemns Erdogan’s Visit to Occupied Territories of Artsakh

YEREVAN — The Armenian Ministry of Foreign Affairs has strongly condemned the joint visit of the Presidents of Turkey and Azerbaijan to the Armenian historic and cultural center of Artsakh – Shushi, which is currently under the Azerbaijani occupation, as an outright provocation against regional peace and security.

“It is noteworthy that this visit was preceded by the destruction of the religious, historical and cultural heritage of the forcibly displaced indigenous Armenian population, including the desecration of the St. Holy Savior Ghazanchetsots Cathedral – targeted by the Turkish-Azerbaijani forces during and after the war against Artsakh, as well as the complete destruction of the memorial commemorating the victims of the Armenian Genocide,” the Ministry said.

“Such actions of the Turkish and Azerbaijani authorities, aimed at consolidating the consequences of the use of force against the people of Artsakh, significantly undermine the interna-

tional efforts to establish stability in the region and are utterly unacceptable. Restoration of the rights of the Armenians of Artsakh, which includes de-occupation of the territories of the Republic of Artsakh and safe return of the displaced population, is essential for overcoming the Turkish-Azerbaijani genocidal threat against the Armenian people,” the statement reads.

According to the Foreign Ministry, these provocative actions clearly reveal the false and misleading nature of the statements coming from the official Ankara and Baku on their intentions to normalize the relations with Armenia and the Armenian people.

“We once again emphasize that the elimination of the consequences of the recent Turkish-Azerbaijani aggression against Artsakh should be undertaken within the frameworks of the comprehensive settlement of the Nagorno-Karabakh conflict, under the auspices of the OSCE Minsk Group Co Chairmanship,” the Ministry stated.

PM Pashinyan Announces Return of 15 Armenian Captives from Azerbaijan

YEREVAN -- Prime Minister of Armenia Nikol Pashinyan announced the return of 15 Armenian prisoners from Azerbaijani captivity during his election campaign in Karmir Gyukhe.

“15 of our brothers in captivity are returning to the Republic of Armenia. I will not disclose the details now, they are on their way. I will make a more detailed statement when they are in the territory of the Republic of Armenia,” Pashinyan said.

Later in the day Pashinyan said that Georgian, American and EU partners played a role in ensuring the return of the prisoners.

“Two days ago I had a meeting with acting US Deputy Assistant Secretary of State Philip Reeker, who said he had been instructed by Secretary of State Antony Blinken to ensure breakthrough in the return of Armenian captives,” Pashinyan said.

According to him, Reeker said they were willing to get involved, if the Armenian side was ready for such cooperation.

“I said we are ready. And today, as a result of these efforts, and the efforts of our Georgian colleagues, namely Prime Minister Irakli Gharibashvili, our EU partners, 15 of our captured brothers are returning to Armenia,” the acting PM said.

They crossed the Red Bridge to Georgia and headed for Armenia through Bagratashen checkpoint. They will now pass medical examination.

Nikol Pashinyan confirmed media reports that the Armenian side has handed over maps of some minefields to the Azerbaijani side.

“I want to say that we have not exchanged maps for captives. We have responded to a step with a step,” Pashinyan stated.

Joint-Letter in Support of Armenian POWs

WASHINGTON DC, June 15, 2021 - The Armenian Council of America, joined 18 organizations and individuals in a joint letter organized by the International Religious Freedom Roundtable in DC, a multi-faith coalition of diverse religious and ethnic backgrounds, calling on the US State Department to place pressure on Azerbaijan to release Armenian prisoners of war and address religious freedom concerns in the region.

While the welcome news this week that 15 Armenian prisoners of war were released, there are still hundreds of POWs who remain in Azerbaijani custody. Armenia's Representative Office to the European Court of Human Rights has 240 cases of alleged prisoners of war and civilian detainees pending court intervention with Azerbaijan.

The submitted joint public letter raises serious concerns with the US State Department regarding Azerbaijan's refusal to return the remaining prisoners of war and captive civilians in Nagorno-Karabakh especially given the numerous credible reports of Azerbaijani forces subjecting the POWs and civilians to torture and

other inhuman, cruel and degrading treatment. [see: Human Rights Watch, HARTUK].

The letter also calls attention to the reports of Azerbaijani forces destroying historical houses of worship and engaging in speech calling for the eradication of the remaining Armenian population.

The letter calls on the US State Department, in light of the above, to:

- Ensure Azerbaijan immediately releases all its prisoners of war and captive civilians

- Condemn Azerbaijan's destruction of religious sites and to place pressure on Azerbaijan to ensure the protection of the remaining religious sites in Nagorno-Karabakh.

- Apply Global Magnitsky Sanctions or similar measures on state officials who have been involved in war crimes in Nagorno-Karabakh or called for the eradication of Armenians.

- Work to effectively combat speech which dehumanizes Armenians, especially in schoolbooks.

- Review the Waiver of Section 907 of the Freedom Support Act With Respect to Assistance to the Government of Azerbaijan.

Armenian Central Bank Again Hikes Key Interest Rate

YEREVAN -- The Central Bank of Armenia (CBA) raised its main interest rate on Tuesday for the fourth time in six months, saying that inflationary pressures on the Armenia economy are continuing to grow.

The CBA's governing board set the refinancing rate at 6.5 percent, up by 0.5 percentage points.

The minimum cost of borrowing stood at 4.25 percent when the bank began tightening its monetary policy in December after a major depreciation of the Armenian currency, the dram, followed by rising consumer prices.

In a statement explaining the latest rate hike, the CBA said that the global economy's faster-than-expected recovery from the coronavirus crisis is causing the prices of key foodstuffs and commodities imported by Armenia to rise further. It said this "high inflationary environment" will persist in the months ahead.

The bank also reported growing consumer demand within Armenia fuelled by renewed economic growth, rising cash remittances from abroad and an "increase in the public's inflationary expectations." "By contrast, private investment activity remains weak," it said.

According to official statistics cited by the CBA, annual inflation in the country reached 7.9 percent late last month, well above a 4 percent target set by the Armenian authorities

for 2021. The CBA governor, Martin Galstyan admitted recently that the authorities will likely fail to meet the target.

Galstyan also said on June 3 that the bank will revise upwards its 1.4 percent economic growth forecast for 2021 made earlier this year. The CBA statement likewise noted Armenia's "faster-than-anticipated recovery" from last year's recession but did not specify the bank's revised growth projections.

Galstyan also noted a certain rise in the tourism sector, saying there are external impulses suggesting that the year will be more positive than previously predicted.

The Armenian government and the World Bank expect Armenia's economy to expand by more than 3 percent this year after shrinking by 7.6 percent in 2020.

Defense Ministry, ICRC Delegation Discuss Issue of Armenians Missing in Action and Hostages

YEREVAN -- Defense Minister of Armenia Vagharshak Harutyunyan received on June 11 the delegation led by head of the Delegation of the International Committee of the Red Cross (ICRC) in Armenia Thierry Ribo.

During the meeting the sides referred to the issues aimed at clarifying the fates of missing in action and hostages resulted by the Turkish-Azerbaijani aggression against Artsakh in September, 2020.

Vagharshak Harutyunyan expressed concerns over the fact that the Azerbaijani side up till now conceals the real number of POWs and civilian hostages and attempts to make this exclusively humanitarian issue a sub-

ject for political speculations. It was mentioned that this behavior is a gross violation of now only international laws, but also the trilateral declaration signed between the leaders of Armenia, Russia and Azerbaijan on November 9, 2020.

Vagharshak Harutyunyan thanked the head of the ICRC Armenia delegation for its efforts aimed at the protection of the rights of the Armenian citizens kept in Azerbaijan.

Thierry Ribo assured that the ICRC delegation carries out all necessary steps for acquiring information about the fates of the missing in action, as well as the POWs and civilian hostages.

Azerbaijan Sentences Lebanese-Armenian Viken Euljekian to 20 Years in Prison

BAKU — A court in Azerbaijan has sentenced a Lebanese-born Armenian national Viken Euljekian to 20 years in prison on Monday seven months after he was detained by Azerbaijani forces in Nagorno-Karabakh.

Euljekian, travelled to Karabakh with a Lebanese-Armenian friend, Maral Najarian, on November 10 hours after a Russian-brokered ceasefire stopped last year's Armenian-Azerbaijani war. They were detained in the Karabakh town of Shushi and taken to Baku.

Euljekian, who lived in Shushi and worked as a taxi driver before the war, was accused of being a terrorist and mercenary and illegally entering Azerbaijan. Najarian risked similar accusations before being released and repatriated in early March.

Euljekian, who has dual Armenian

and Lebanese citizenships, was found guilty after a short trial condemned by Armenia's government and human rights groups as a travesty of justice.

Liparit Drmeyeran, an aide to Armenia's representative to the European Court of Human Rights (ECHR), said Euljekian did not have access to lawyers chosen by him and the Azerbaijani authorities failed to substantiate the charges leveled against him.

Drmeyeran said the Armenian government will appeal against the verdict in the Strasbourg-based court. "We are convinced that Azerbaijan has violated Viken Euljekian's rights," he told RFE/RL's Armenian Service.

Euljekian is one of more than 100 Armenian soldiers and civilians believed to remain in Azerbaijani captivity. Yerevan regularly demands their immediate release, citing the terms of the truce agreement.

Swedish Bombardier Executive Charged for Azerbaijan Bribery

A former manager at the Swedish branch of Bombardier Transportation, a major engineering company, has been indicted on Wednesday on charges of aggravated bribery in what is one of Sweden's biggest ever corruption scandals, OCCRP reports.

Thomas Bimer, a former business area manager at Bombardier in Sweden, will now face trial for his role in the allegedly corrupt tender that Bombardier won in Azerbaijan in 2013.

Prosecutors argue the \$350 million contract to install signaling systems for a section of Azeri railway involved Bombardier paying a \$100 million bribe to at least one mid-ranking railway executive.

"[Bimer] was the head of the department in charge of this project. We believe that he was aware that Bombardier colluded with the customer in Azerbaijan," Prosecutor Staffan Edlund, of the National Anti-

Corruption Unit, told OCCRP.

The allegedly bribed Azeri railway executive also represented a local business, Trans-Signal-Rabita (TSR), which won the tender together with the Swedish company. TSR and Bombardier Sweden rigged the tender so that Bombardier Sweden would win it, according to the indictment now being filed in the Stockholm District Court.

Both Mr Bimer and Bombardier deny any wrongdoing, as does the Azeri railway executive, says the prosecutor, although Swedish investigators have not been able to question the latter.

Furthermore, it is likely that there were other employees at the railway authority in Azerbaijan who received a cut of the payments.

The prosecutor notes that Swedish Bombardier's former CEO was previously also suspected of bribery, along with several others.

Philip Reeker: Troops Must Pull Back

Continued from page 1

(Nagorno-Karabakh) last autumn showed that the same actors who took part in the organization and implementation of the Armenian Genocide took part in this war as well.

Reeker noted that this was his first visit to Armenia and he was glad to discuss bilateral relations with his Armenian counterparts. He conveyed to Nikol Pashinyan the greetings of US Secretary of State Anthony Blinken, confirming his readiness to develop partnership with Armenia and help it with democratic reforms.

The two men also spoken about the situation in the region. Both sides noted the importance of the role of the OSCE Minsk Group co-chairs and the need to take steps to defuse tensions.

"As we made very clear in statements from Washington, we would like to see both parties pull back to positions, relocate to where they were on May 11," Reeker told RFE/RL's Armenian Service after meeting with Prime Minister Nikol Pashinyan and senior Armenian diplomats.

He said the troop disengagement is essential for preventing shootouts and other violent incidents at border sections where Armenian and Azerbaijani soldiers have been facing off against each other for the past month. It should be followed by a demarcation of the long and mountainous frontier, he said, adding that Wash-

ington is ready to provide "technical expertise" for that purpose.

The State Department similarly urged both sides to "return to their previous positions and cease military fortification of the non-demarcated border" in a statement issued on May 27. A department spokeswoman said earlier that Baku should "pull back all forces immediately and cease further provocation."

Pashinyan proposed on May 27 that Armenia and Azerbaijan withdraw their troops from the disputed border areas and let Russia and/or the United States and France, the two other countries co-chairing the OSCE Minsk Group, deploy observers there. He also called for the launch of a process of "ascertaining border points" supervised by the international community.

Asked whether the U.S. supports the idea of an observation mission, Reeker said: "The talk of some sort of a peacekeeping mechanism or observers has long been part of the co-chair process. For many, many years that's been discussed."

According to an Armenian government statement, Pashinyan told Reeker that Baku must withdraw its forces from Armenia's "sovereign territory" and unconditionally free all Armenian soldiers and civilians remaining in Azerbaijani captivity seven months after a Russian-brokered ceasefire stopped the war in Karabakh.

Armenia Has Great Ambitions and Potential in Space Research

Armenia is a country with great ambitions and potential in the field of space research, acting Minister of High-Tech Industry Hayk Chobanyan said at the Global Space Exploration Conference (GLEX-2021) in Saint Petersburg. He attached importance to cooperation with key players in the field and participation in international events.

"Introduction of digital technologies and digitalization in all fields, including space research, is a priority in the world today. Taking into account that space exploration is accompanied by technological progress, the Armenian government is investing in the development of this direction. We strive to work with the world's leading countries to use space for peaceful purposes and to engage in other global projects," the acting Minister said.

A specialized exhibition has been opened within the framework of the

conference, which will last until June 18, plenary sessions with the participation of space agency heads are planned. Thematic discussions, negotiations, a cooperation forum, a special session dedicated to the 60th anniversary of Yuri Gagarin's flight will take place.

GLEX 2021 has been organized by Roscosmos State Corporation in cooperation with the World Astronomical Federation.

The conference brings together scientists, engineers, designers from different countries eager to explore the space and willing to share their thoughts and plans with partners.

GLEX-2021 is attended by about 800 representatives from 59 countries, including China, India, the United States, Canada, Mexico and Brazil. A total of 576 reports will be presented within the framework of the event.

New Premises of Lycée Anatole France Inaugurated in Yerevan

The Ambassador of France in Armenia, Jonathan Lacôte, and the Director of Agency for French Education Abroad (AEFE), Olivier Brochet inaugurated on June 14 the new premises of the Lycée Français Anatole France in Yerevan, the French Embassy in Armenia informs.

Armenian Deputy Minister of Education, Science, Culture and Sports of the Republic of Armenia, Artur Martirosyan attended the event.

This building provided by the Armenian government will allow the Lycée to host more students both French expatriates or Armenians (al-

ready a majority). Thanks to cooperation with AEFE, It will enter a new stage of development from September 1, 2021.

The Anatole France Lycée is part of the worldwide network of 540 AEFE schools located in 139 countries. It is the only French school in Armenia, founded in 2007. It has 260 students aged 2 to 18.

All its levels of education are approved and recognized by the French Ministry of National Education. The educational complex also has a department of Armenian high school licensed by the Ministry of Education of Armenia.

What Happened in the Village of Til, Palou, 1915?

BY NORA VOSBIGIAN (London)

The recent English translation of Missak Khralian's memoir, *Palahovid: An Ancestral Memoir*, makes for a shocking reading. Originally published in 1938 by Masis Press in Sofia, Bulgaria, this is the memoir of a child survivor of the Armenian Genocide.

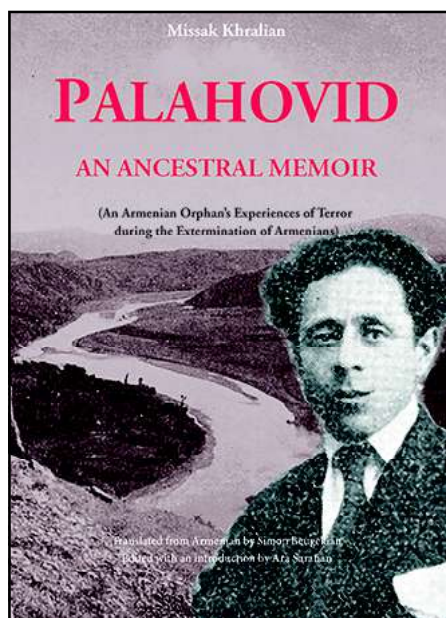
Missak Khralian was a 14-year-old boy in the village of Til, near the town of Palou in upper Diyarbekir province, when the Ottoman Turks embarked on the genocide of Armenians in 1915. Khralian was young enough to avoid summary execution alongside the Armenian men of the village, and old enough to survive, escape, and bear witness to what happened.

Starting with the execution of the men, followed by the general deportation of remaining Armenians, Khralian was among twenty or so Armenian women and children who were kept in Til to be assimilated into Muslim households. These captive Armenians had to renounce their identities and become Muslims. The women were expected to be taken by local Muslim men, or face new deportations, and death.

As Khralian recounts, the whole process of murder and assimilation was supervised by Ottoman state officials and carried out by local Turks and Kurds.

Khralian was much abused and exploited as a captive but, unlike the young women, he was able to move about, looking after his Kurdish master's animals. He was thus able to make invaluable observations and establish contacts with other victims. His memoir-testimony is thus informed and cuts across many aspects of the Armenian Genocide. He presents us with a detailed account of what he witnessed, including the fate of several young Armenian girls who were killed under terrible circumstances. Khralian's work makes for excruciating reading.

According to Khralian, 70% of the 160 Armenians in Til were killed within a month of persecutions, i.e. the outright killing of all adult men and the deportation and disappearance of mostly women (but also some children.) Of the women who were kept behind, 30% were taken by Muslim men and survived, and 70% were ei-

ther killed by their captors or forced into new deportations in August 1915. The Armenian children who were separated were placed in Muslim families and subjected to assimilation. A small number of these children were still killed or disappeared.

At the end of WWI, many of the older children escaped to orphanages in Kharpert, including the author and a few relatives, before these orphanages were closed by the Kemalist forces. Khralian's account suggests that the very young children and women could not escape, especially women who had borne children to their captors. According to Khralian's account, and comparable sources, one could estimate that up to 15% of Armenians in the Palou region survived the Armenian Genocide. While a number of these survivors escaped at the end of WWI, up to 10% of the region's original Armenian population (around 1,000 women and children) remained behind. Their descendants would number in the thousands today.

(This article-review was written following an interview with Ara Sarafian, the executive director of the Gomidas Institute).

Missak Khralian, *Palahovid: An Ancestral Memoir*, trans. from Armenian by Simon Beugekian; ed. with an intro. by Ara Sarafian, (London: Gomidas Institute, 2021), xx + 160 pages, map, photos, ISBN 978-1-909382-63-3, pb., US\$25.00. For more information visit www.gomidas.org/books or contact info@gomidas.org

Pashinyan Calls for Clear Mandate

Continued from page 1

and his Civil Contract party but also "replace the velvet mandate with a steel mandate" so that his administration can get tougher on the country's former leaders and their loyalists challenging his rule.

On Tuesday, Pashinyan promised to "cut off the hand" that would try to oppose the southern province of Syunik to the rest of Armenia as he campaigned in the provincial town of Sisian for the June 20 early elections to the National Assembly.

According to Pashinyan, some people perceive Syunik not as a home-

land, but as "a customs terminal, a source of replenishment of their offshore accounts." "These people are trying to oppose Syunik to the rest of Armenia," he said.

During his speech, Pashinyan brandished a metal hammer tied with three-color ribbons - which in his view, symbolizes the "steel revolution," the follow-up to the 'velvet revolution' that brought him to power in 2018 May.

The prime minister has repeatedly complained that he has been too tolerant of them since the 2018 regime change despite what he regularly describes as their corrupt practices and other abuses committed while in power.

SAS Awards Travel, Research Grants to Graduate Students for Spring 2021

The Society for Armenian Studies (SAS) has selected its awardees for its Graduate Research and Conference Grants Program for M.A. and Ph.D. Students. Established in 2019, the goal of the Grants Program is to provide resources for graduate students to conduct research and present papers at conferences. Grants of up to \$1000 are awarded semi-annually to eligible graduate students. The Spring 2021 group of applicants was chosen by a selection committee composed of members of the SAS Executive Council.

Victoria Abrahamyan is a Ph.D. candidate at the University of Neuchâtel, Switzerland. Her dissertation entitled "Armenian Refugees: State Formation and Identity Construction in the French Mandatory Syria, 1920-1939" deals with Armenian refugees to analyze state formation processes in Syria. She argues that Armenian refugees played an important role in the state and nation-building processes that shaped modern-day Syria. Her work is part of a wider research project called BORDER - "Towards a Decentered History of the Middle East: Trans-border Spaces, Circulations, Frontier Effects and State Formation, 1920-1946." BORDER aims at developing a theoretical reflection on borders and nascent nation-states in the post-Ottoman Middle East from a decentered perspective.

Emre Can Daglioglu is a Ph.D. student in the Department of History at Stanford University. His research examines how capitalism was locally transformed and restructured in the Ottoman Empire after the Public Debt Administration (PDA) became the backbone of state finances in the late 19th century and to examine the role of silk in reshuffling and refiguring local and global financial, socio-political, and environmental networks in the East Mediterranean.

Armen Manuk-Khaloyan is a Ph.D. candidate in the Department of History at Georgetown University. His current research is entitled "Druzhiny: Life and Death on the Russo-Ottoman Front, 1914-1917" which deals with the Armenian volunteer battalions that served in the Russian army during World War I.

Bedros Torosian is a Ph.D. student in the Department of History at the University of California, Irvine. His research entitled "A Man at Home is Worth a Thousand Men at Sea: Territoriality, Nationalism, and the Making of Ottoman Armenian Masculinity" deals with masculinization of two imagi-

nary yet intertwined Ottoman and Armenian geobodies on the eve of increased Armenian male emigration from the Ottoman Empire to the United States at the turn of the twentieth century. Relying on previously unexplored Armenian-language newspaper articles and editorials printed on both sides of the Atlantic, the essay examines the symbiotic relationship between territoriality, masculinity, and patriarchal nationalism both before and after the momentous 1908 Young Turk Revolution and until the outbreak of World War I.

The next application cycle will have a deadline of September 15, 2021.

The SAS Graduate and Research Grant was made possible through the generous institutional support of the Armenian Studies Program, University of Michigan, Ann Arbor; the Meghrouni Family Presidential Chair in Armenian Studies, University of California, Irvine; the Hovannisian Chair of Modern Armenian History, University of California, Los Angeles; the Arthur H. Dadian and Ara Oztemel Chair of Armenian Art & Architecture, Tufts University; the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR); the Armenian Communities Department, Gulbenkian Foundation; the Armenian Studies Program, California State University, Fresno; the Institute of Armenian Studies, University of Southern California; and AGBU Nubar Library, Paris.

The Society of Armenian Studies is an international body, composed of scholars and students, whose aims are to promote the study of Armenian culture and society, including history, language, literature, and social, political, and economic questions; to facilitate the exchange of scholarly information pertaining to Armenian studies around the world; and to sponsor panels and conferences on Armenian studies.

For membership information or more information on the Society for Armenian Studies, please visit the SAS website, societyforarmenianstudies.com.

Գնահատանքի Զիւրասիրութիւն Ի Պատիւ Համբարձում Աղպաշեանին (Արաբերէնով Գրուած Հատորին Առիթով)

Իրաքի Համբարձումեան Գլխաւոր Զիւլատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սիմճարի Համբարձում Աղպաշեանի հետ

ԽԱԶԻԿ ՃԱՆՈՅԵԱՆ

Երեքշաբթի, Մայիս 25-ին Լոս Անճելէսի մէջ գործող Իրաքի Հանրապետութեան ԱՄՆ Արեւմտեան Նահանգներու գլխաւոր հիւլատոսարանին մէջ տեղի ունեցաւ իր տեսակին մէջ եզակի գնահատանքի ձեռնարկ մը, գլխաւորութեամբ եւ ներկայութեանմբ Իրաքի Հանրապետութեան Գլխաւոր Հիւլատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սիմճարիին:

Մարտ 2021 իրաքահայ ճարտարագէտ՝ Համբարձում Աղպաշեանի հեղինակութեամբ լոյս տեսաւ «Իրաքահայութեան Արդի Պատմութիւնը» խորագիրը կրող արաբերէն լեզուով գրուած, 420 էջոց շատ հետաքրքրական եւ բովանդակալից հատորը:

Այդ հատորին բացման եւ սրտի խօսք մը գրած էր վսեմաշուք հիւլատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սիմճարին եւ օրհնութեան գիր մը ղրկուած էր նաեւ իրաքածին հոգեւորականներէն՝ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ համայն Ֆրանսայի թեմի Առաջնորդ՝ եւ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գերագոյն Խորհուրդի անդամ՝ Գերշ. Տ. Վահան Արք. Յովհաննէանէն:

Ձեռնարկը տեղի ունեցաւ Պեվլըլի Հիւլի հիւլատոսարանին շքեղաշուք շէնքին մէջ, ներկայ էին հիւլատոսարանի կողմէ հրաւիրուած Լոս Անճելէսի մէջ գործող ծագումով իրաքցի միութիւններու ներկայացուցիչներ, հայ միութիւններէն ներկայ էին իրաքահայերու Ընտանեկան Միութեան Գալիֆորնիոյ Հայ Երիտասարդաց Միութեան եւ Իրաքի ՀԲԸՄիութեան ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ հիւլատոսարանի աշխատակազմի անդամներ:

Փոխ հիւլատոս Պրն. Աքիտ Սուտանի բարի գալուստի շատ ջերմ ու սիրալիւր խօսքով ողջունեց ներկաները: Սրտանց շնորհաւորեց մեր հայրենակից՝ ճարտարագէտ՝ Համբարձում Աղպաշեանը, որ նման հոյակապ հատորով մը ծանօթացուց իրաքի պատուաբեր իր հայ համայնքը:

Գլխաւոր խօսքը վերապահուած էր Պրն. Գլխաւոր Հիւլատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սիմճարիին, որ մասնագիտութեամբ պատմաբան է եւ իրաքի համալսարաններու մէջ պատմութեան դասախօս եղած էր: Ան գնահատանքի շատ գեղեցիկ խօսքերով արժեւորեց Համբարձում Աղպաշեանի այս հատորը, որ շատ գեղեցիկ ձեւով տուած է իրաքահայութեան ընդհանուր պատմութիւնը, ու մասնաւորապէս իրաքի ազատագրական պայքարի գագաթնակէտը: Պրն. Գլխաւոր Հիւլատոսին՝ նախապարտաւոր եւ միջնակարգի հայ աշակերտներուն մինչեւ՝ 1998 թուական:

տորը, որ շատ գեղեցիկ ձեւով տուած է իրաքահայութեան ընդհանուր պատմութիւնը, ու մասնաւորապէս իրաքի ազատագրական պայքարի գագաթնակէտը: Պրն. Գլխաւոր Հիւլատոսը, յիշեց թէ իրաքի ժողովուրդը լայնօրէն եւ սիրով իր սիրտը եւ տունը բացաւ գաղթական եւ Ցեղասպանութեանց անօրէն հայերուն, եւ ուրախ էր ըսելու, որ հայերը միշտ ալ երախտագիտութեամբ կը յիշեն ատիկա: Նմանապէս Դոկտ. Սալուան Սիմճարին բարձր գնահատեց իրաքի ժողովուրդին հայերուն բերած նպաստին համար: Հիւլատոսին այս խօսքերը խորապէս յուզեցին ներկայ եղողները մանաւանդ ներկայ իրաքահայերը:

Վերջապէս խօսքը տրուեցաւ մեծարեալին՝ Համբարձում Աղպաշեանին: Ան շատ յուզուած էր, խորին շնորհակալութիւն յայտնեց Պրն. Գլխաւոր Հիւլատոսին՝ Դոկտ. Սալուան Սիմճարին, որ յօժարեցաւ գիրքին բացման խօսքը գրելու: «Այս հատորը ձեւով մը իրաքի ազնիւ ժողովուրդին եւ իշխանութեան շնորհակալութիւն յայտնելու արարք մըն է, քանի որ ջարդէն ազատուած մեր ծնողներուն մէջ ըլլալով հայրս՝ Մինաս Աղպաշեան, այդ օրհնեալ երկրին եւ ժողովուրդին հետ ապրելով, կրցանք ողջ մնալ եւ մեր նպաստը բերել հայրենիքի իրաքին, ժողովուրդին եւ համայն մարդկութեան, ըսաւ Պրն. Աղպաշեան:

Ապա Պրն. Գլխաւոր Հիւլատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սիմճարի գնահատագրով մը պարգեւատրեց «Իրաքահայերու Արդի Պատմութիւնը» գիրքի հեղինակը, շեշտելով եւ յուսալով, որ նման հանդիպումներ յաճախ ստեղծուին հիւլատոսարանին՝ «Ձեր տունէն ներս»:

Ներկայ եղող հայ միութիւններու ներկայացուցիչները իրենց հերթին, իրենց յուշանուէրներով շնորհակարարեցին Պրն. Աղպաշեանին, որմէ ետք բոլոր ներկաները անցան շատ ճոխ հիւրասիրութեան սեղանին:

Մօտաւորապէս ժամը 12:30-ին վերջացաւ այս գնահատանքի հիւրասիրութիւնը:

Ձերմօրէն կը շնորհակարարեմ մեր հայրենակիցը՝ Համբարձում Աղպաշեանին այս գնահատանքին առիթով, նորանոր հրատարակութիւններու մաղթանքներով:

Վերջին Ձանգ՝ Գնահատանք Վաստակաշատ Ուսուցչուհի Օր. Անի Յարութիւնեանի կրթական կեանքին

ԱՆԻ ՄԱՐՍԵԼԵԱՆ

Ի՞նչ կը մնար մարդկութենէն, Տէր Աստուած
Եթէ չունենայինք Ուսուցիչներ,
դպրոցներ,
Ահա ի՞նչու ամբողջ հոգուով
եւ սրտանց
Ուսուցիչներ, կը խոնարհիմ ձեր
առջեւ:

Օր. Անի Յարութիւնեան ծնած է Հայկ, նախնական եւ երկրորդական ուսումը ստացած է Հայկ պիլիկեան ձեռնարանէն, արժանաշատ Պետական Պաշտօնաշին ընդունուած է Հայկ պետական համալսարանը, աւարտելով Պսակաւոր Գիտութեանց տիտղոսով:

1979-ին մուտք գործած է ուսուցչական ասպարէզ դասաւանդելով թուաբանութեան նիւթը Հայկ պիլիկեան Վարժարանի՝ նախակրթարանի եւ միջնակարգի հայ աշակերտներուն մինչեւ՝ 1998 թուական:

1998-ին փոխադրուած է Միացեալ Նահանգներ եւ հաստատուած Քալիֆորնիա Նահանգի Լոս Անճելէս քաղաքը: Շարունակելով իր նուիրումը ուսուցչական ասպարէզին, պաշտօնավարած է Լոս Անճելէսի Հայ Քոյրերու Վարժարանը մանկապարտեզի բաժնին մէջ որպէս հայերէն լեզուի դասաւանդող տասնամէկ տարի տեւողութեամբ: Մանուկներու աշխարհին ներթափանցելու ատակ դարձած Անի Յարութիւնեան շարունակած է իր ասպարէզը այս անգամ Յովսէփեան վարժարանի մանկամտուրի բաժնին մէջ 2011 էն մինչեւ 2021 թուականը:

«Յովսէփեանը իր տնօրէնութեամբ ուսուցչական կազմով, աշխատակազմով եւ ընտանեկան ջերմ մթնոլորտով եղած է իմ երկրորդ ընտանիքս» կ'ըսէ Օր. Անի Յարութիւնեան:

Օր. Անի Յարութիւնեան հոգու առատաձեռնութեամբ, սիրով, եւ համբերութեամբ կրցած է գրաւել մանուկներու սէրը, աշխատակիցներու յարգանքը եւ տնօրէնութեան գնահատանքն ու պարծանքը:

Վարձքը կատար սիրելի օր. Անի, Բարի երթ ձեզի, դուք պիտի մնաք ձեր դաստիարակած սերունդին սրտին ու հոգւոյն մէջ, քու տուած թեւերովդ անոնք պիտի ճախրեն մտքով դէպի նորանոր բարձունքներ մնալով անոնց յուշերուն մէջ առյաւէտ:

«Այն ուսուցիչը որ կը կարողանայ իր աշակերտներուն օժտել աշխատանքի մէջ ուրախութիւն գտնելու ընդունակութիւնը արժանի է դափնեպսակի»:

(Արլէրդ Հաբըրտ)

Արեւմտեան Թեմէն Ներս Սեծ Շուքով Նշուեցաւ Կաթողիկէ Ս. Էջմիածնի Տօնը

Կիրակի, Յունիս 6-ին՝ Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմէն ներս մեծ շուքով նշուեցաւ Կաթողիկէ Սուրբ Էջմիածնի տօնը: Հանդիսապետութեամբ Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի, հաւատացելոց հոծ բազմութիւնը մասնակիցը դարձաւ Պատարագի սրբազան արարողութեանը Պըրպէնքի Առաջնորդանիստ Սրբոց Ղեւոնդեանց Մայր Տաճարին մէջ: Օրուան Պատարագին էր Գուգարաց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան եպս. Յակոբեանը, ով այս

օրերուն հիւրաբար կը գտնուէր Արեւմտեան Թեմէն ներս:

Յընթացս Սրբոյ Պատարագի, Հայր Մերէն առաջ կատարուեցաւ Հայրապետական Մաղթանք, որմէ ետք Առաջնորդ Սրբազան Հայր՝ Գերաշնորհ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանն իր սրտի խօսքն ուղղեց ներկայ հաւատացեալ ժողովուրդին՝ ըսելով. «Սիրելի բարեպաշտ հայրերիք՝ ի Հայաստան, ի Արցախ եւ ի Սփիւռս աշխարհի, այսօր Հայց. Առաքելական Սեր Սուրբ Եկեղեցին կը տօնախմբէ Կաթողիկէ

Ուղղուինք Պայծառամիտ Մարդոցնով

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԹԵԱՆ

15 Յունիս 1915 թուականին, Պոլսոյ կեդրոնական Պայազիտ հրապարակը կախաղանի վրայ ճոճուող մարմինները Հնչակեան Փարամազի եւ իր 19 գաղափարակից ընկերներուն կը ցուցադրուէին որպէս մահապարտներ՝ հայկական ինքնիշխանութիւն ստեղծելու եւ թաւաթ փաշան ու իթթիհատի դեկավարները հահաբեկելու յանցանքով: Ապրիլ 24-ի ազգային ողբերգութենէն աւելի քան տարի մը առաջ, թուրք ձեռքաւարներով աւելի քան 144 հնչակեան գործիչներ ու դեկավարներ՝ վերջ կ'ուզէր դնել այն հայ մտքին ու բազուկին, որ «իր գրպանը դրած չէր» եւ գայն կը նկատէր մեծ վտանգ ու խափանող իր նենգ ծրագրերուն գործարողութեան ու յաջողութեան իրականացման: Իրաւացի խոստովանութիւն էր Քասաներու նահատակութենէն ետք Պոլսոյ Զաւէն պատրիարքին (1868-19470 խօսքը, որ կ'ըսէր. «ժամանակին հնչակեանները շատ լաւ հասկցած էին վիճակը եւ ՄԵՆՔ համաձայն չէինք իրենց հետ. սակայն հիմա մեր դժբախտ կեանքը վկայութիւն է, թէ իրենք ճիշդ էին»:

Այդ ՄԵՆՔ-ը իր մէջ ունէր քաղաքական տարբեր մտքի մարդիկ, եկեղեցւոյ դեկավարներ եւ Պոլսոյ պահպանողական շրջանակներու շնչեր, որոնք իթթիհատական իշխանութիւններուն հետ գործակցելով՝ կասկածի տակ դրին հնչակեաններուն յորդորները եւ անտարբեր գտնուեցան գալիք արդէտին նկատմամբ:

Այդ ՄԵՆՔ-ը չէր ուզեր հաւատալ, թէ իթթիհատականները, որոնք իշխանութեան հասան մարդկային հասարակաց իրաւունքներու պաշտպան կանգնելու խաբուսիկ խոստումներով, կրնային ծրագրել հայութեան բնաջնջումը եւ

գայն տեղահանել իր պապենական հայրենի հողերէն:

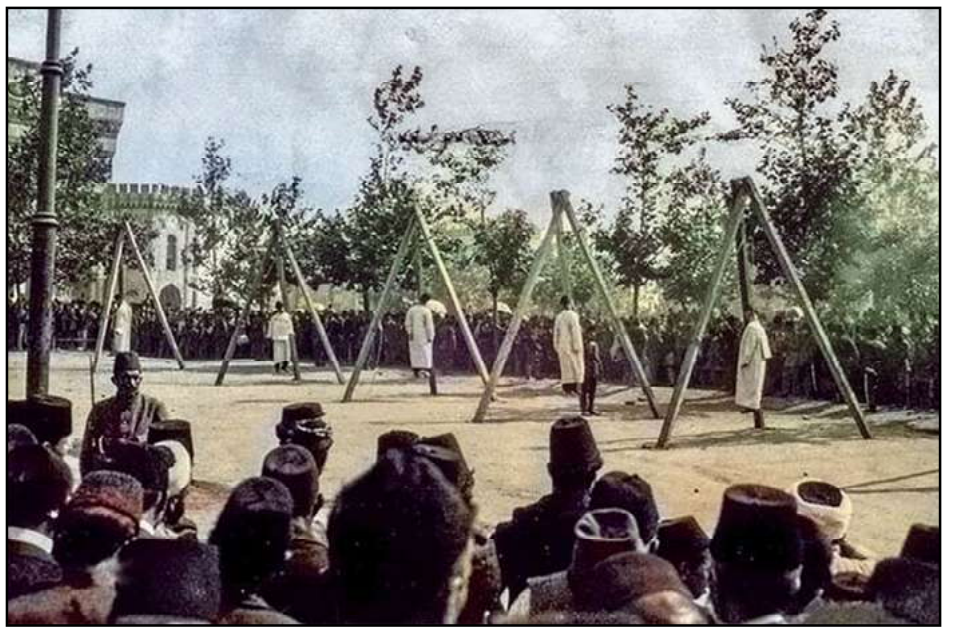
Այդ ՄԵՆՔ-ի լաւագոյն ներկայացուցչիներէն Զաւէն պատրիարքին բերնով ըսուածը վկայութիւն է հնչակեան մտքի խորաթափանց դատողութեան՝ ի դէմ միւսներուն շահախնդրութեամբ խաւարած մտքերուն:

Այդ անհեռատես մտքերը պէտք է ցեղասպանութիւն ճաշակէին, որպէսզի շահախնդրութենէ դուրս գալով՝ անդրադառնային, թէ թաւաթը դահիճ էր եւ ոչ՝ ընկեր կամ բարեկամ, եւ անոնց վրիժառու ընկերները պատիւ ու արժանապատուութիւն բերելով մեր ազգին՝ թաւաթը հահաբեկեցին Պերլինի մէջ, 15 Մարտ 1921 թուականին, Սողոմոն Թեհլիրեանի համբուրելի ձեռքով:

Եւ Քասաներու հետքերով քալող քսան հազարաւոր հայրենիքի երդուեալներ եւ Արամ Մանուկեանի (1879-1919) օրինակելի հայրենասիրութեամբ տոգորուած հերոսներ եկան մղելու Սարգարապատի, Բաշ-Ա- պարանի եւ Ղարաքիլիսայի ճակատամարտեր՝ հիմը դնելու հայկական պետականութեան, եռագոյն դրօշին եւ ազգային հիմնին, ըսելու, որ «Ամենայն տեղ մահը մի է, մարդ մի անգամ պիտ' մեռնի, բայց երանի, որ իւր ազգի ազատութեան կը գոհուի»:

Ու ամբողջ եթեանասուն տարի հայրենակերտիչ եւ ազգանուէր Աղասի Խանջեաններ, Ալեքսանդր Թամանեաններ, Եակով Զարոբեաններ եւ Կարէն Դեմիրճեաններ շինեցին ու շինցուցին մեր Հայաստան ածուն՝ համայնավարութիւն խաղաղով Սովետ Միութեան սեղմող, բայց պահող բազուկներուն մէջ:

Ու ազգի ազատութեան համար գոհուողներ Արցախի ազատութեան պայքար մղեցին եւ մեր ոտնակոխուած արժանապատուութիւնը վերականգնեցին: Ու

եղան մարդիկ, որ այդ վերականգնած արժանապատուութիւնը ՄՍԽԵՑԻՆ ինքնասիրութեան ու ընչաքաղցութեան մեղքով, եւ Քասաներու ու անոնց հետեւորդ քսան հազարներու գոհողութեան սեղանին վրայ խնջոյքներ սարքելով՝ պղծեցին անոնց յիշատակը, ազգասիրութեան ու հայրենասիրութեան սին կոչելով մեզ օրօրեցին եւ մեզ բերին Արցախի այս ամօթալի պարտութեան եզրին:

Հիմա ազգային փրկութեան կանչելով մեզ օրօրել ուզողները շուկայ իջած են նոր օրօրոցներով քնացնելու մեր ժողովուրդը: Փարամագի եւ իր նահատակ ընկերներուն նախկին հեռատես խորհուրդին օրինակով մարդոց պէտք ունի մեր ժողովուրդը, որ գիտակցի, թէ Ռուսին հետ գործակցելու եղանակը անոր «գրպանը դրուած ըլլալու» դաշնակցութեան մէջ չի կայանար, այլ անոր սեղանակից ըլլալով՝ մերժել անկէ փշրանքներ ստանալու ստորնացումը: Մեր ժողովուրդը պէտք ունի ազատամիտ մարդոց, որոնք այդ ազատութիւնը սակայն չեն գործածեր քանդելու Հայ-Ռուս հայրենապահ գործակցութիւնը: Մեր ժողովուրդը պէտք ունի մարդոց, որոնք

լիբանանցի մեծ փիլիսոփայ Ժպրան Խալիլ Ժպրանի խօսքով՝ «չեն ապրիր անցեալի տուններուն մէջ»:

Հայրենի ժողովուրդը իր գիտակից երիտասարդութեամբ չեղափոխութիւն յաջողուց՝ խուճեմը մը մարդոց բունատիրութեան եւ անփութութեան չդիմանալով, երբ չէր «մնում ելք ու ճար»: Սարգարապատէն ետք, մեր ժողովուրդը ներկայիս պէտք ունի նոյն այդ համազգային ոգիով գործող մարդոց, որոնք գիտեն ուղղուիլ պայծառամտութեամբ եւ իմաստութեամբ՝ որոշելու համար, թէ ինչպէ՛ս կը յաջողցուի ապահովութիւնն ու անդորրութիւնը Արցախի եւ մեր հայրենիքին:

Ամբոխավարական եւ փանջունիական լողուններէն պէտք չէ խաբուի մեր ժողովուրդը եւ յաջորդ ընտրութիւններուն պէտք է գիտնայ ընտրել ԲՍԱՆՆԵՐՈՒ ՕՐԻՆԱԿՈՎ գործող պայծառամիտ մարդիկ, որոնք գիտեն զանազանել բարին չարէն եւ լաւը գէշէն: Ուղղուինք պայծառամիտ մարդոցնով, որպէսզի նոր արկածախնդրութիւններու գոհը չդառնանք մեր ազգի ճակատագրական այս օրերուն:

Հնչակեան Քսան Հերոսներու

Շարունակուած էջ 1-էն

լոյս տեսան Քսաններուն ու անոնց պարագլուխ՝ Փարամագիճ նուիրուած գիրքեր ու վաւերագրական ժապաւեցներ: Մի քանի տարի առաջ, երբ Թուրքիա եւս կը բոլորէր կարճատեւ իր «ազատութիւններու գարունը», Պոլսոյ մէջ ու այլուր սկսան Հայոց Ցեղասպանութեան ոգեկոչումները: Այդ օրերուն Պայազիտի հրապարակ վերադարձան նաեւ Քսաններուն հոգիները ու Թուրք մտաւորականներու նախաձեռնութեամբ՝ նոյն վայրին վրայ նշուեցաւ անոնց նահատակութեան տարելիցը:

Քսաններուն ու անոնց պատկանած կուսակցութիւնը եղած են քաղաքացիները ազատութեան, արդարութեան, հաւասարութեան ու ժողովրդավարութեան: Այդ նպատակներուն համար մղուող պայքարը ժամկետ չունի ու կը շարունակուի ամէն օր ու ամէն ժամ: Այս շաբաթ Հայաստանի ժողովուրդը կը պատրաստուի ուղղուելու քուէ-

ատուի ու պաշտպանելու իր այդ իրաւունքները՝ որոնցմէ զրկուած էր երկար տարիներ: Սակայն, նախկին կեղեքիչները ամէն ինչ կ'ընեն պատմութեան անիւր շրջելու ու վերադառնալու նախկին յոռի փառքերուն: Համոզուած ենք որ, անոնք պիտի ձախողին իրենց նպատակին մէջ, ինչպէս որ ձախողեցաւ թրքական ջարդարար պետութիւնը՝ Հայ ժողովուրդը երկրագունդի երեսէն վերացնելու իր ծրագիրներուն մէջ:

Քսաններուն դաւանած գաղափարները արդիական են բոլոր ժամանակներու եւ բոլոր իրաւազրկուած ժողովուրդներուն համար: Ամէն տարի նշելով անոնց տարելիցը կը վերանորոգենք մեր ուխտը՝ հաւատարիմ մնալու մեր նահատակներու կտակին ու զայն փոխանցել սերունդէ-սերունդ:

Փառք ու Պատիւ Հնչակեան Քսան հերոսներուն ու Հայ ժողովուրդի հին ու նոր բոլոր նահատակներուն:

«ՄԱՍԻՍ»

ARMENIAN EDUCATIONAL BENEVOLENT UNION
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱՎԱՆ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Announces the opening of the
2021 AEBU Scholarship Program
Empowering Our Youth for a Brighter Future

To apply, visit our website
WWW.AEBU.ORG

APPLY NOW
Through June 31, 2021

All eligible undergraduate students of Armenian descent are invited to apply.

626•344•7321
AEBU SCHOLARSHIP FUND COMMITTEE
1060 North Allen Avenue • Pasadena, CA 91104

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

ՄԱՅԱՁԴ

ՀՌԻՓՍԻՄԷ ԱԲԳՐԵԱՆ
(Ծնեալ Սեպտեմբեր 23, 1943)

Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մեր սիրեցեալ մօր, մեծ մօր, քրոջ, մօրաքրոջ եւ հարազատին Հիփոսթիմէ Աբգարեանի մահը որ պատահեցաւ Հինշաբթի, Յունիս 3, 2021ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան Տան Կարգը Տեսակցութիւն Երկուշաբթի Յունիս 21, 2021 երեկոյեան ժամը 6:00ին Փասատինայի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, իսկ թաղման արարողութիւնը Երեքշաբթի Յունիս 22ին, ժամը 1:30ին Forest Lawn Hollywood Hills գերեզմանատան մէջ: Հոգեճաշ պիտի մատուցուի Raffi's Banquet սրահին մէջ 3887 East Sierra Madre Blvd, Pasadena CA:

- Սգակիրներ՝
- Զաւակները՝
- Տէր եւ Տիկ. Վրէժ եւ Արմիկ Թոմպուլեան
- Տէր եւ Տիկ. Արա եւ Սեդա Պոյաճեան
- Նանօ Պոյաճեան
- Թոռները՝ Սինթիա եւ Սիլվիա Թոմպուլեան
- Մանօ եւ Սիմոն Պոյաճեան
- Քոյրը Թերեզ Էօրնէքեան
- Քրոջ զաւակները Բաթրիսիա եւ Մանօ Էօրնէքեան
- Ժագ եւ Նաթալի Նասիֆ
- Ֆատի եւ Գարօլին Շուքէր
- Փոխան ծաղկեպակի նուիրատուութիւնները կը խնդրուի կատարել Արցախի պատերազմին զոհուած ազատամարտիկներուն զաւակներուն հիմնադրամին (Children of Our Fallen Heroes Fund):

ՄԱՅԱՁԴ

ՆԵՒՐԻԿ ՄԵԼԻՔԵԱՆ
(Ծնեալ 15 Յունիս 1933, Պէյրութ)

Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մեր սիրեցեալ մօր, մեծ մօր, քրոջ, խնամիրին եւ հարազատին՝ Նեւրիկ Մելիքեանի մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 8 Յունիս 2021-ին, սրտի անհանգստութեան պատճառով:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 18 Յունիս 2021-ին, առաւօտեան ժամը 11:00-ին, Փասատինայի Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայց. Առաքելական եկեղեցւոյ մէջ, որմէ ետք թաղման կարգը պիտի կատարուի Mountain View գերեզմանատան մէջ, Փասատինա:

- Սգակիրներ՝
- Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկին Հրաչ եւ Հուրի Թաթլեան եւ զաւակները՝ Գառնի եւ Նայիրի
- Որդին՝ Տէր եւ Տիկին Սիմոն եւ Արշօ Մելիքեան եւ զաւակները՝ Տիգրան, Շիրազ եւ Հայկ
- Որդին՝ Տէր եւ Տիկին Վազգէն եւ Սօսի Մելիքեան եւ դուստրը՝ Սիլա
- Քոյրը՝ Տիկին Ազնիւ Բոժոժեան եւ զաւակները (Լիբանան) Տալլ՝ Օրդ. Վեհանուշ Մելիքեան (Լիբանան) եւ համայն Մելիքեան, Թաթլեան, Բոժոժեան, Մելքոնեան, Ազատեան, Գազանճեան, Նամրուտ ընտանիքներ եւ հարազատներ:

Հնչակեան Քսան Անմահների Ոգու

Շարունակուած էջ 14-էն

նրանց արեւափառ լոյսը, իսկ եթէ անէացած նայէիք պիտի տեսնէիք աստղային ժպիտներով քսանների արեւոտ դէմքերը:

Ես, Մոուսաների լերան շէնի տարեց այր, գիւղի լաճ դարձած գնում Եօղունտուգի Վերի Թաղի Հնչակեանների ակումբ, ինչ աղուոր է երեւակացութեան ճախրանքով տեսնել այն բոլորը որը անցել է: Մտնում բաց դռնով, դիմացի պատին լոյս է վառուում, նահատակուած քսան կախաղանների համախումբ ու առանձին պատկերներն են: Նրանց ազատութեան պայքարի լոյսը հասել էր արի մարդկանց շէնը, կուռի տարել նրանց, սպաննել դուշմանի յոխորտանք, պատուել իրենց լեռներ եկած զինուորների սրտեր: Արի մարդկանց պայքարի ոգին էր յաղթանակել: Դրօշակ էր քսանները գլխավորել, փշրուած շղթաները կարծես դեռ օրօրում էին քաջների զարկից: Լեռնականի հպարտ սրտով պատմում էին, որ հեռու երկրի հնչակեան մտաւորական, ազգային յանդուգն գործիչ՝ Տիւրուհին էր Մուսա Լեռ այցելութեան ատեն քսանների պատկերները ու խոշոր գունաւոր դրօշակը նուիրել շէնի Հնչակեան ակումբին: Եօղունտուգ գիւղի հնչակեան ղեկավարներ՝ Յովհաննէս (Վէնիս) եւ Յակոբ եղբայրներն էին նրան այցելութեան հրաւիրել: Պատին էր նաեւ Մեծն Արփիար Արփիարեանը, զարմանալով նախում մօրուքաւոր ականաւոր հնչակեանին, ափսոս որ իր համախոհներով կուսակցութեան երկփեղկման պատճառ հանդիսացաւ, նրա ծրագրում թողնելու միայն «մօտաւոր» ազգային նպատակը: Պառակտուեց կուսակցութիւնը, երկու մասերի բաժանուելով տկարացաւ, ափսոս Աւետիս Նազարբէկի ջանքերին:

Քսանների դաւանած սոցիալիստական ու լեղափոխական գաղափարները նաեւ դաւանել են, իրենց մտքերը պայծառացրած ծագումով թուրք մարդիկ: Փարամագին նուիրուած գիրք են հրատարակել: Հաւաստել են, որ Փարամագն ու քսան կախաղանները երկրում առաջինը սոցիալիստական սերմեր են ցանել եւ որ նրանք երկրի սոցիալիստների ու աշխարհի համայն լեղափոխականների հերոսներն են, իրենք նրանց գաղափարախօսութեան ջահակիրներն են, եւ որ իրենց համախմբում է «Փարամագին ու քսանների աշխարհամտածելակերպի պայքարը» եւ որ ամէն տարի նրանց նահատակութիւնն են ոգեկոչում:

Քսանները, ազգին փրկելու

կուռին էին գնացել, թողած գործ, հայրենի հող, կին ու զաւակ, հայր ու մայր փարել էին ազգային ազատագրական պայքարի գաղափարական ոգու հողմերին, նետուել նրա յորձանուտ, աշխարհին աւետելու, որ Արմին-Հայց ցեղը գիտէ ազատութեան համար այրուիլ: Նրանց ճշմարտութեանը դաւեց արիական արիւնով չճառագած «սեւ հոգիով» մարդը, նրանց մեղադրեցին կղերականներ, արեւոտ մտքերով մտաւորական այրեր հաւատացին թուրքի ժպիտին: Յեղի քսան առաքեալները նրանց ասացին մի խաբուէք այդ հրէշածին մարդկանց ժպիտին, ահա նրանց իսկ ընդունած ցեղը բնաջնջելու որոշումը: Ափսոս եղաւ արարչական ցեղին, մի ոհմակի բնաջնջումը պիտի խափանէր ցեղի, երկրի բնաջնջումը, Արմին-Հայցաստան երկրի քանդումը: Նորէն յառնեց ցեղի արարչական ոգին, ստիպեց աշխարհին ընդունել, որ թուրքը ցեղ է սպաննել իրենց Արմիա դրախտիկ երկրում, պահանջում որ մեղայ կանչէր, հատուցէր գործած ոճիրը...:

Եթէ դուք բարձրանայիք Տարօն-Վասպուրական աշխարհի երկնականամարին հպած Նեմրուժ լեռան գագաթ, պիտի ապշէիք տեսնելով ոսկէփայլ լուսաշող մի նոր աստղաբոյլ, հաշուէիք նրա աստղերը, առաջին մեծութեան քսան աստղեր գիշերներին այնտեղ լոյս են ճառագում: Ազգային գիտակցութեան, ազգի պայքարի անձնագրութեանը գնալու ցեղին սրտից ծաղկած լոյսն է այն: Այդ բոցավառ աստղերի երկնականարում փայլատակող լոյսի շողերում փարամագին, Պէնէի, Վանիկի ու բոլոր քսանների ստուերներն են ժպտում: Օղակ պարաններով շնչահեղձ արեցին ազնուազարմ մտքի քսան առաքեալների, մարեցին միտք, մարեցին երեւակացութեան ճախրանքի թուրք, մարեցին սրտերի զարկեր, սակայն անգոր եղան մարելու նրանց հոգիներից ճառագած քաջ Նահապետի ոգու ջահերի լոյսը, Արմին-Հայցաստան անկախ երկրում վառուող արարչութեան լոյսը:

Հարիւր վեց տարիներ... ամէն Յունիսի 15-ին, Արմին-Հայցերը քսան ընկերվար քաջերի սիրանքի գաղափարի լոյսը փառաբանում, յուշատօներ կատարում, ափսոսում նրանց մահը, եւ դեռ նրանք ինչէր չէին անելու...: Յանուն ցեղի յարատեւման պայքարի, յանուն արեւելքի հորիզոնին փայլող ազատ Հայաստանի, յանուն քսանների աստղաբոյլի լոյսի յարատեւութեանը՝ հայոց երգահանների համանուագներ հնչեն, հազար թմբուկ զարկեն:

Արեւմտեան Թեմէն Ներս

Շարունակուած էջ 11-էն

Սուրբ Էջմիածնի տօնը: Այս տօնը իւրաքանչիւր հայ քրիստոնէայի կեանքի մեծագոյն տօներէն մէկն է: Մենք բազում առիթներով մեր մաղթանքներու, քարոզներու եւ պատազամներու մէջ շեշտը դրած ենք՝ ընդգծելով Ս. Էջմիածնի խորհրդի կարեւորութիւնը մեր հոգեւոր կեանքէն ներս, բայց մասնաւոր այս օրերուն, մենք առաւել եւս պետք ունինք Լուսաւորչի տեսիլքով զգալու Աստաւածորդու ներկայութիւնը՝ մեր հոգիներէն ներս, մեր հոգին դարձնելով

այն պարարտ հողը, ուր Աստուածորդին ինքը պիտի իջնէ եւ հոգեւորապէս նաեւ պայծառակերպէ, լուսակերպէ մեր կեանքը, որպէսզի մեր կեանքի ողջ ընթացքին քայլէնք Աստուծոյ խօսքի համաձայն»:

Ապա Առաջնորդ Սրբազան Հայրն իր բարեմաղթանքներն ուղղեց Սրբոց Ղեկնդեանց Մայր Տաճարի «Փոքրիկ Հրեշտակներ» շաբաթօրեայ վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներուն, տնօրենութեանը՝ ի դէմս Բրշ. Յովհաննէս Սրկ. Գուճրոյեանի, ծնողներուն, ուսուցիչներուն եւ բոլոր ներկաներուն:

ԵՈՒՐՕ 20-ի Մեկնարկային Խաղին Իտալիա Ջախջախեց Թուրքիային

Հոռոմի «Օլիմպիկո» մարզադաշտին մէջ կայացած Եւրոպայի Ախոյեանութեան՝ ԵՈՒՐՕ 2020-ի բացման խաղին Իտալիոյ հաւաքականը ջախջախիչ պարտութեան մատնեց Թուրքիոյ ազգային խումբը՝ 3:0 արդիւնքով:

Եւրոպական տարբեր քաղաքներուն մէջ ընթացող մրցաշարքի ընթացքին, Երեքշաբթի որուայ դրութեամբ մասնակից 24 երկիրները ունեցան մեկական խաղ, որոնց ընթացքին արձանագրուեցան հետեւեալ արդիւնքները.

- Կալէս-Չուրիցերիա 1:1
- Տանիմարք-Ֆինլանտա 0:1
- Պելճիքա-Ռուսաստան 0:3
- Անգլիա-Խրուաթիա 1:0
- Աւրտրիա-Հիւսիսային Մակեթոնիա 3:1
- Հոլանտա-Ուքրանիա 3:2
- Սկովտիա-Չեխիա 0:2
- Լեհաստան-Սլովաքիա 1:2
- Սպանիա-Շուէտ 0:0
- Հունկարիա-Փորթուգալ 0-3
- Ֆրանսա-Գերմանիա 1-0

Ամերիկայի Գաւաթի Մրցումներուն Արդիւնքները

Շաբաթավերջին մեկնարկեցին նաեւ Ամերիկայի Գաւաթի՝ Copa America-ի խաղերը, որոնք տեղի կ'ունենան երկու տարին անգամ մը, մասնակցութեամբ հարաւային Ամերիկայի 10 երկիրներուն:

Իրենց առաջին մրցումներուն խումբերը արձանագրեցին հետեւեալ արդիւնքները.

- Պրագիլ-Վենեզուելա 3:0
- Գոլոմպիա-էքուատոր 1:0
- Արժանթին Զիլի 1:1
- Փարակուէյ-Պոլիվիա 3:1

Այս մրցաշարքը նախատեսուած էր, որ տեղի ունենան Գոլոմպիայի մէջ, սակայն երկրէն ներս տիրող քաղաքական անկայութեան պատճառաւ տեղափոխուեցան Արժանթին: Այս վերջինը եւս հրաժարեցաւ ընդունիլ մասնակալից երկիրները՝ համաւարակի ծանր վիճակին պատճառաւ:

Վերջին պահուն Պրագիլ յօժարեցաւ հիւրնկալել մրցաշարքը, հակառակ որ, համավարակը հոն եւս խիստ ծանր է:

Յայտնե՛ք որ, բոլոր մրցումները տեղի կ'ունենան առանց հանդիսատեսներու:

Կրիստիան Էրիկսենը Քննուելու Նպատակով Դեռ Կը Մնայ Զիւանդանոցի Մէջ

Դանիայի հաւաքականի եւ Միլանի «Ինտերի» կիսապաշտպան Կրիստիան Էրիկսենի առողջական վիճակը կայուն է, սակայն ան դեռ կը մնայ հիւանդանոցի մէջ քննուելու նպատակով: Այդ մասին կը հաղորդէ Դանիայի ֆուտպոլային ընկերութեան մամուլի ծառայութիւնը:

Դանիայի հաւաքականի առաջատարներէն մէկի մասնակցութիւնը Եւրո-2020-ին, ամենայն հաւանականութեամբ, աւարտուած է:

Եւրո-2020-ի խմբային փուլի առաջին շրջանին Դանիայի հաւաքականը 0:1 հաշուով պարտուած էր Ֆինլանտիայէն, 29-ամեայ Էրիկսենը առաջին խաղակէսի վերջաւորութեան կորսնցուցած էր գիտակցութիւնը: Անոր կեանքը փրկած էին սրտի անուղղակի մերսման եւ դեֆիբրիլիատորի օգնութեամբ:

«Ռոլան Գարոս». Ջոկովիչը Եզրափակիչին Յաղթեց Յիցիպասին

Աշխարհի առաջին ռակետ Նովակ Ջոկովիչի յաղթանակով աւարտեց թենիսի Ֆրանսայի բաց առաջնութիւնը:

Եզրափակիչին սերպ մարզիկը մրցեցաւ յոյն Ստեֆանոս Յիցիպասի հետ եւ առաւելութեան հասաւ երեք սեթէն՝ 6:7 (6:8), 2:6, 6:3, 6:2, 6:4 հաշուով: Պայքարը տեւեց 4 ժամ, 12 վայրկեան:

34-ամեայ սերպ թենիսիստը 19-րդ տիտղոսը նուաճեց «Մեծ սաղաւարտի» մրցաշարերուն, «Ռոլան Գարոսի» մէջ յաղթեց երկրորդ անգամ 2016 թուականէն յետոյ:

Էլմիրա Կարապետեանը Պիտի Մասնակցի Թոքիոյի Ամառային Ողիմպիական Խաղերուն

Հրաձգութեան միջազգային ֆեդերացիան պաշտօնապէս հաստատած է հայաստանցի մարզուհի էլմիրա Կարապետեանի մասնակցութիւնը Թոքիոյի ամառային Ողիմպիական Խաղերուն: Այդ մասին կը տեղեկացնէ Հայաստանի ազգային Ողիմպիական կոմիտէի պաշտօնական կայքը:

Ան ուղեգիրը նուաճած է Խորուաթիայի Օսիէկ քաղաքին մէջ կատարուած Եւրոպայի խաղերուն: Երեւանցի մարզուհին ատրճանակի 10 մ մրցաշարին 60 կրակոցով վաստակած է 575 միաւոր, սահմանելով անձնական ու Հայաստանի նոր մրցանիշ եւ գրաւելով պատուաւոր հինգերորդ տեղը:

Յունիսի 11ի դրութեամբ Հայաստանի օլիմպիականներու հաստատուած կազմը հետեւեալ տեսքն ունի. յունահունիական ոճի ըմբիշներ Արմէն Մելիքեան (60 կգ), Կարէն Ասլանեան (67 կգ), Կարապետ Չալեան (77 կգ), Արթուր Ալեքսանեան (97 կգ), ազատ ոճայիներ Արսէն Յարութիւնեան (57 կգ), Վազգէն Թեւանեան (65 կգ), բռնցքամարտիկներ Կորին Սողոմոնեան (52 կգ), Արման Դարչինեան (75 կգ), ծանրորդով՝ Սիմոն Մարտիրոսեան (109 կգ) եւ Իգաբէլա Եալլեան (59 կգ), սպորտային մարմնամարզիկ Արթուր Դաւթեան եւ Հրաձգուհի էլմիրա Կարապետեան:

Օլիմպիական նորման լրացրել է նաեւ եռացատկորդ Լեւոն Աղասեանը, սակայն նրա մասնակցութիւնը դեռ պաշտօնապէս չի հաստատուել:

Ինչո՞ւ Կայացնել Թոքիոյի Ողիմպիական Խաղերը

Յառաջիկայ Յունիսի 23ին, ձաբոնի մայրաքաղաք Թոքիոյի մէջ, մէկ տարի յետաձգուելէ ետք, պիտի կայանան այնքան սպասուած նաեւ անորոշութեան մատնուած միջազգային ողիմպիական խաղերը: Արդարեւ 2020 թուականին տեղի ունենալիք մարզախաղերը յետաձգուած էին քորոնա համաճարակի պատճառով:

ձաբոնի Ողիմպիական կոմիտէի գործադիր մարմնի անդամ Քոուի Եամակուշին ապշեցուցիչ յայտարարութիւն մը կատարեց ըսելով թէ իր երկիրը կատարուած իրողութեան մը առջեւ գտնուեցաւ քորոնայի պատճառով «Այս Ողիմպիական ինչո՞ւ պիտի կայանայ եւ որո՞ւ համար է...: Խաղերն արդէն իրենց իմաստը կորսնցուցած են, պարզապէս ձեւական բնոյթ կրելու համար: Արդարեւ մենք պատահութիւնը կորսնցուցինք գայն չեղեալ նկատելով»: ձաբոնցի բժշկական փորձագէտ մը ազդարարեց որ ամառային խաղերը կրնան քովիտի նոր ալիք մը ստեղծել եւ անբնականոն իրադրութիւն կայացնել: ձաբոնցիներու 80 առ հարիւրի փափաքն է որ Յունիսի 23ին կայանալիք Ողիմպիական խաղերը կամ յետագձուին եւ կամ չեղեալ հռչակուին: «Աստի Շիմպուն» օրաթերթը որ գլխաւոր հովանաւորն է այս խաղերուն պետութեան առաջարկած է լքել այս նախաձեռնութիւնը: Իսկ եթէ խաղերը տեղի ունենան, ինչ որ նախատեսելի է, այդ պարագային պիտի կայանան հսկայ գումարներով կառուցուած դատարկ մարզադաշտերու մէջ:

Ողիմպիական խաղերը հսկայական նշանակութիւն ունէին ճաբոնցիներուն համար: Ան կը խորրդանշէր ոչ միայն տնտեսական վերածաղկումը, այլեւ քաղաքական գետնի վրայ Ասիոյ մէջ միլիոնաւորներու արիւնալի մահուան պատասխանատուն եղած է, նաեւ ցոյց տալ աշխարհին բացուող ծաղիկալ ժողովրդավարութիւն մը:

Նման երեւոյթ մը պարզուած էր 1988ի Սէուլի (Քորիա) ողիմպիական խաղերուն: Հոն եւս տասնեակ տարիներ, ճաբոնական կայսերական տիրակալութիւնը, պատճառ դարձած էր քորէական պատերազմին, որմէ ետք հարաւային Քորիան յարաբերաբար ընկերային բաց քաղաքականութիւն մը ունեցաւ, դուռ բանալով ազատ մամուլի եւ լաւատեսութիւններու: Այդ իսկ պատճառով Սէուլի ողիմպիական խաղերը իսկական տօնախմբութիւն էին:

Յունաստանի նման աղքատ երկրի մը համար շատ ծանր պարտքերու տակ ճնշեց 2004ի ողիմպիական խաղերը, ուր մարզադաշտերը գրեթէ դատարկ էին: Պարագան նոյնը չէր հարուստ երկիրներու համար՝ Ադլանթա 1996, կամ Լոնտոն 2012:

2021ին Թոքիոյ իրապէս կարիքը չունէր Ողիմպիականին: Սակայն կազմակերպիչները կ'ուզէին յառաջ երթալ դրամներ կուտակելու համար: Կարգ մը երկիրներ արդէն սնանկացած են...

Ողիմպիականի Միջազգային կոմիտէն մէկ պիլիոն (միլիարդ) տուլար շահած է 2004ի Աթէնքի ողիմպիականէն: Անոնք շքեղագոյն պանդոկներու մէջ եւ բլաթիխում ժամացոյցներով պճնուած կը շրջապային ամենուրեք...:

Այս խաղերը առեւտուրի մեծ աղբիւր մըն է Ողիմպիական Միջազգային կոմիտէին, հովանաւորներուն, գործարարներուն եւ երբեմն ալ փոստիտաւոր քաղաքական գործիչներուն համար: Ճիշդ այս պատճառներով անոնք խաղաղերուն կողմնակից են: Շուտով հազարաւոր ողիմպիականի պաշտօնեաներ պիտի խճողեն Թոքիոյի արժէքաւոր հիւրանոցները, իսկ իրենց մեկնումէն ետք ոչինչի համար կառուցուած մեծ մարզադաշտերը մեծ մասամբ լքուած պիտի մնան, իրարարձուութեան մը համար, որ բնաւ տեղի պիտի չունենայ: